

DIREKTIVA (EU) 2019/1937 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 23. oktobra 2019****o zaščiti oseb, ki prijavijo kršitve prava Unije**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 16, člena 43(2), člena 50, člena 53(1), členov 91, 100, in 114, člena 168(4), člena 169, člena 192(1) in člena 325(4) navedene pogodbe ter Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo in zlasti člena 31 navedene pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Računskega sodišča ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

ob upoštevanju mnenja, ki ga je 30. novembra 2018 izdala skupina izvedencev iz člena 31 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Osebe, ki delajo za javno ali zasebno organizacijo ali ki so pri dejavnostih, povezanih z delom, s tako organizacijo v stiku, so pogosto prve seznanjene z grožnjami ali škodo za javni interes, ki se pojavijo v tem okviru. S tem, ko prijavljajo kršitve prava Unije, ki škodijo javnemu interesu, take osebe delujejo kot žvižgači in imajo s tem ključno vlogo pri razkrivanju in preprečevanju takšnih kršitev ter ohranjanju blaginje družbe. Vendar potencialne žvižgače strah pred povračilnimi ukrepi pogosto odvrča od tega, da bi prijavili svoje pomisleke ali sume kršitve. V tem smislu se tako na ravni Unije kot na mednarodni ravni vse bolj priznava pomen zagotavljanja uravnotežene in učinkovite zaščite žvižgačev.
- (2) Na ravni Unije so prijave in javna razkritja s strani žvižgačev ena od začetnih komponent pri izvrševanju prava in politik Unije. V nacionalne izvršilne sisteme in izvršilne sisteme Unije prispevajo informacije, ki vodijo do učinkovitega odkrivanja, preiskovanja in pregona kršitev prava Unije, kar povečuje preglednost in odgovornost.
- (3) Na nekaterih področjih politike lahko kršitve prava Unije, ne glede na to, ali so v nacionalnem pravu opredeljene kot upravne, kazenske ali druge kršitve, povzročijo resno škodo za javni interes, ker povzročajo znatna tveganja za blaginjo družbe. Kadar so na teh področjih ugotovljene pomanjkljivosti pri izvrševanju in so žvižgači običajno v privilegiranem položaju za razkritje kršitev, je treba okrepiti izvrševanje, tako da se vzpostavijo učinkoviti, zaupni in varni kanali za prijavo ter zagotovi učinkovita zaščita žvižgačev pred povračilnimi ukrepi.
- (4) Zaščita žvižgačev, ki se trenutno zagotavlja v Uniji, je razdrobljena po državah članicah in neenakomerno porazdeljena po področjih politike. Čezmejne posledice kršitev prava Unije, ki so jih prijavili žvižgači, kažejo, kako nezadostna zaščita v eni državi članici negativno vpliva na delovanje politik Unije ne samo v tej državi članici temveč tudi v drugih državah članicah in v Uniji kot celoti.
- (5) Za akte in področja politike, kjer je treba izboljšati izvrševanje, kjer je premajhno število prijav s strani žvižgačev ključni dejavnik, ki vpliva na izvrševanje, in kjer lahko kršitve prava Unije resno škodujejo javnemu interesu, bi bilo treba uporabljati skupne minimalne standarde, ki zagotavljajo učinkovito zaščito žvižgačev. Države članice bi se lahko odločile, da uporabo nacionalnih določb razširijo na druga področja, da bi zagotovile celosten in skladen okvir za zaščito žvižgačev na nacionalni ravni.

⁽¹⁾ UL C 405, 9.11.2018, str. 1.

⁽²⁾ UL C 62, 15.2.2019, str. 155.

⁽³⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 16. aprila 2019 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 7. oktobra 2019.

- (6) Zaščita žvižgačev je potrebna za izboljšanje izvrševanja prava Unije o javnem naročanju. Potrebna je ne samo zaradi preprečevanja in odkrivanja goljufij in korupcij v zvezi z javnim naročanjem v okviru izvrševanja proračuna Unije, temveč tudi zaradi obravnavanja nezadostnega izvrševanja pravil o javnih naročilih s strani nacionalnih naročniških organov in naročniških subjektov v zvezi z izvedbo gradenj, dobavo blaga ali opravljanjem storitev. Kršitve takih pravil povzročajo izkrivljanje konkurence, povečujejo stroške poslovanja, spodkopavajo interese vlagateljev in delničarjev ter na splošno zmanjšujejo privlačnost naložb in ustvarjajo neenake konkurenčne pogoje za vsa podjetja po Uniji, kar otežuje pravilno delovanje notranjega trga.
- (7) Na področju finančnih storitev je zakonodajalec Unije že potrdil dodano vrednost zaščite žvižgačev. Po finančni krizi, ki je razkrila resne pomanjkljivosti pri izvrševanju ustreznih pravil, so bili v številnih zakonodajnih aktih na področju finančnih storitev uvedeni ukrepi za zaščito žvižgačev, vključno z notranjimi in zunanji kanali za prijavo ter izrecno prepovedjo povračilnih ukrepov, kakor je navedla Komisija v svojem sporočilu z dne 8. decembra 2010 z naslovom „Krepitev sistemov sankcij v sektorju finančnih storitev“. Zlasti v kontekstu bonitetnega okvira, ki se uporablja za kreditne institucije in investicijska podjetja, Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁴⁾ določa zaščito žvižgačev, ki se uporablja v okviru Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁵⁾.
- (8) V zvezi z varnostjo izdelkov, danih na notranji trg, so podjetja, ki so vključena v proizvodno in distribucijsko verigo, glavni vir zbiranja dokazov, kar prijavam žvižgačev v takšnih podjetjih daje visoko dodano vrednost, saj so veliko bližje informacijam o morebitnih nepoštenih in nezakonitih proizvodnih, uvoznih ali distribucijskih praksah glede nevarnih izdelkov. Posledično obstaja potreba po uvedbi zaščite žvižgačev v zvezi z varnostnimi zahtevami, ki se uporabljajo za proizvode, urejene s harmonizacijsko zakonodajo Unije, kakor so navedeni v prilogah I in II k Uredbi (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁶⁾, ter v zvezi z zahtevami o splošni varnosti proizvodov, kot so določene v Direktivi 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁷⁾. Zaščita žvižgačev kakor je določena v tej direktivi, bi bila tudi bistvenega pomena za preprečevanje preusmerjanja strelnega orožja, njegovih sestavnih delov in streliva ter obrambnih proizvodov, saj bi spodbujala prijave kršitev prava Unije, kot so ponarejanje dokumentov, spreminjanje oznak in goljufive pridobitve strelnega orožja znotraj Unije, pri čemer gre pri kršitvah pogosto za preusmerjanje z zakonitega na nezakoniti trg. Zaščita žvižgačev, kot je določena v tej direktivi, bi s prispevanjem k pravilni uporabi omejitev in nadzora glede predhodnih sestavin za eksplozive pripomogla tudi k preprečevanju nezakonite izdelave doma narejenih eksplozivov.
- (9) Pomen zaščite žvižgačev v smislu preprečevanja kršitev pravil Unije o varnosti v prometu, ki lahko ogrozijo človeška življenja, in odvratanja od teh kršitev je že bil priznan v sektorskih aktih Unije o varnosti v letalstvu, in sicer v Uredbi (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁸⁾, in varnosti v pomorskem prometu, in sicer v direktivah 2013/54/EU⁽⁹⁾ in 2009/16/ES⁽¹⁰⁾ Evropskega parlamenta in Sveta, ki določajo prilagojene ukrepe za zaščito žvižgačev in posebne kanale za prijavo. Navedeni akti določajo tudi zaščito pred povračilnimi

⁽⁴⁾ Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 176, 27.6.2013, str. 1).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011 (UL L 169, 25.6.2019, str. 1).

⁽⁷⁾ Direktiva 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. decembra 2001 o splošni varnosti proizvodov (UL L 11, 15.1.2002, str. 4).

⁽⁸⁾ Uredba (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o poročanju, analizi in spremljanju dogodkov v civilnem letalstvu, spremembi Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2003/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta in uredb Komisije (ES) št. 1321/2007 in (ES) št. 1330/2007 (UL L 122, 24.4.2014, str. 18).

⁽⁹⁾ Direktiva 2013/54/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013 o nekaterih odgovornostih države zastave za zagotovitev skladnosti s Konvencijo o delovnih standardih v pomorstvu iz leta 2006 in njenega izvrševanja (UL L 329, 10.12.2013, str. 1).

⁽¹⁰⁾ Direktiva 2009/16/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o pomorski inšpekciji države pristanišča (UL L 131, 28.5.2009, str. 57).

ukrepi za delavce, ki prijavijo lastne nenamerne napake, tako imenovana „kultura pravičnosti“. V teh dveh sektorjih je treba dopolniti obstoječe elemente zaščite žvižgačev ter takšno zaščito zagotoviti za druge vrste prometa, in sicer za promet po celinskih plovnih poteh ter cestni in železniški promet, da se izboljša izvrševanje varnostnih standardov kar zadeva te vrste prometa.

- (10) Kar zadeva področje varstva okolja zbiranje dokazov, preprečevanje, odkrivanje in obravnavanje kaznivih dejanj zoper okolje in nezakonitega ravnanja ostajajo izziv in je treba okrepi ukrepe glede tega, kot je priznala Komisija v sporočilu z dne 18. januarja 2019 z naslovom „Ukrepi EU za izboljšanje okoljske skladnosti in upravljanja“. Glede na to, da so pred začetkom veljavnosti te direktive edina obstoječa pravila za zaščito žvižgačev v zvezi z varstvom okolja določena v enem sektorskem aktu, in sicer v Direktivi 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹¹⁾, je uvedba takšne zaščite potrebna za zagotovitev učinkovitega izvrševanja pravnega reda Unije na področju okolja, saj lahko kršitve na tem področju povzročijo škodo za javni interes, ki se lahko razširja tudi prek nacionalnih meja. Uvedba takšne zaščite je pomembna tudi v primerih, ko lahko nevarni proizvodi povzročijo okoljsko škodo.
- (11) Izboljšanje zaščite žvižgačev bi prispevalo tudi k preprečevanju in odvratanju od kršitev pravil Evropske skupnosti za atomsko energijo o jedrski varnosti, zaščiti pred sevanjem ter odgovornem in varnem ravnanju z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki. Okrepilo bi tudi izvrševanje zadevnih določb iz Direktive Sveta 2009/71/Euratom⁽¹²⁾ o spodbujanju in izboljšanju učinkovite kulture jedrske varnosti in zlasti točke (a) člena 8b(2) navedene direktive, ki med drugim zahteva, da pristojni regulativni organ vzpostavi sisteme upravljanja, ki dajejo ustrezno prednost jedrski varnosti ter osebje in upravo na vseh ravneh spodbujajo k preverjanju učinkovitosti izvajanja ustreznih varnostnih načel in praks ter pravočasni prijavi nepravilnosti v zvezi z varnostjo.
- (12) Uvedba okvira za zaščito žvižgačev bi tudi prispevala k okrepitvi izvrševanja obstoječih določb in k preprečevanju kršitev pravil Unije na področju prehranske verige, in zlasti na področju varnosti hrane in krme ter zdravja, zaščite in dobrobiti živali. Različna pravila Unije, določena na teh področjih, so tesno medsebojno povezana. Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹³⁾ določa splošna načela in zahteve, na katerih temeljijo vsi ukrepi Unije in nacionalni ukrepi v zvezi s hrano in krmo, s posebnim poudarkom na varnosti hrane, da se zagotovita visoka raven varovanja zdravja ljudi in interesov potrošnikov v zvezi s hrano ter učinkovito delovanje notranjega trga. Navedena uredba med drugim določa, da se nosilec živilske dejavnosti in dejavnosti proizvodnje krme prepreči, da bi svoje zaposlene in druge odvrčali od sodelovanja s pristojnimi organi, kadar bi lahko tako sodelovanje preprečilo, zmanjšalo ali odpravilo tveganje, povezano s hrano. Zakonodajalec Unije je na področju zdravja živali sprejel podoben pristop z Uredbo (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁴⁾, ki določa pravila za preprečevanje in nadzor živalskih boleznih, ki se prenašajo na živali ali ljudi, ter na področju zaščite in dobrobiti živali na kmetijah, živali, ki se uporabljajo v znanstvene namene, živali med prevozom in živali pri usmrtni z Direktivo Sveta 98/58/ES⁽¹⁵⁾, Direktivo 2010/63/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁶⁾ oziroma uredbama Sveta (ES) št. 1/2005⁽¹⁷⁾ in (ES) št. 1099/2009⁽¹⁸⁾.

⁽¹¹⁾ Direktiva 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. junija 2013 o varnosti naftnih in plinskih dejavnosti na morju in spremembi Direktive 2004/35/ES (UL L 178, 28.6.2013, str. 66).

⁽¹²⁾ Direktiva Sveta 2009/71/Euratom z dne 25. junija 2009 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za jedrsko varnost jedrskih objektov (UL L 172, 2.7.2009, p. 18).

⁽¹³⁾ Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L 31, 1.2.2002, str. 1).

⁽¹⁴⁾ Uredba (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali („Pravila o zdravju živali“) (UL L 84, 31.3.2016, str. 1).

⁽¹⁵⁾ Direktiva Sveta 98/58/ES z dne 20. julija 1998 o zaščiti rejnih živali (UL L 221, 8.8.1998, str. 23).

⁽¹⁶⁾ Direktiva 2010/63/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2010 o zaščiti živali, ki se uporabljajo v znanstvene namene (UL L 276, 20.10.2010, str. 33).

⁽¹⁷⁾ Uredba Sveta (ES) št. 1/2005 z dne 22. decembra 2004 o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim, in o spremembi Direktiv 64/432/EGS in 93/119/ES ter Uredbe (ES) št. 1255/97 (UL L 3, 5.1.2005, str. 1).

⁽¹⁸⁾ Uredba Sveta (ES) št. 1099/2009 z dne 24. septembra 2009 o zaščiti živali pri usmrtni (UL L 303, 18.11.2009, str. 1).

- (13) Prijave kršitev s strani žvižgačev so lahko ključne za odkrivanje in preprečevanje, zmanjševanje ali odpravljanje tveganj za javno zdravje in varstvo potrošnikov, nastalih zaradi kršitev pravil Unije, ki bi sicer lahko ostale neodkrite. Varstvo potrošnikov je zlasti močno povezano tudi s primeri, ko lahko nevarni izdelki povzročijo znatno škodo potrošnikom.
- (14) Spoštovanje zasebnosti in varstvo osebnih podatkov, ki sta določena kot temeljni pravici v členih 7 in 8 Listine o temeljnih pravicah Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Listina), sta drugi področji, na katerih lahko žvižgači pomagajo razkriti kršitve, ki lahko škodujejo javnemu interesu. Žvižgači lahko tudi pomagajo razkriti kršitve Direktive (EU) 2016/1148 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁹⁾ o varnosti omrežij in informacijskih sistemov, ki uvaja obveznost obveščanja o incidentih, vključno s tistimi, ki ne ogrožajo osebnih podatkov, in varnostne zahteve za subjekte, ki opravljajo bistvene storitve v številnih sektorjih, na primer energetika, zdravstvo, promet in bančništvo, za ponudnike ključnih digitalnih storitev, na primer storitve računalništva v oblaku, in za dobavitelje osnovnih dobrin, kot so voda, električna energija in plin. Prijave žvižgačev na tem področju so posebej koristne za preprečevanje varnostnih incidentov, ki bi vplivali na ključne gospodarske in socialne dejavnosti ter digitalne storitve v splošni rabi, pa tudi za preprečevanje morebitnih kršitev pravil Unije o varstvu podatkov. Takšne prijave pomagajo zagotavljati kontinuiteto storitev, ki so bistvene za delovanje notranjega trga in blaginjo družbe.
- (15) Poleg tega je zaščita finančnih interesov Unije, ki se nanaša na boj proti goljufijam, korupciji in katerim koli drugim nezakonitim dejavnostim, ki vplivajo na odhodke Unije, zbiranje prihodkov in sredstev Unije ali na sredstva Unije, prav tako osrednje področje, na katerem je treba okrepiti izvrševanje prava Unije. Krepitev zaščite finančnih interesov Unije je pomembna tudi za izvrševanje proračuna Unije glede odhodkov, ki nastanejo na podlagi Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: Pogodba Euratom). Pomanjkanje učinkovitega izvrševanja na področju zaščite finančnih interesov Unije, vključno glede preprečevanja goljufij in korupcije na nacionalni ravni, vodi do zmanjšanja prihodkov Unije in zlorabe sredstev Unije, kar lahko izkrivlja javne naložbe, onemogoča rast in spodbujava zaupanje državljanov v ukrepe Unije. Člen 325 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) od Unije in držav članic zahteva, da preprečujejo goljufije in vsa druga nezakonita dejanja, ki škodijo finančnim interesom Unije. Zadevni ukrepi Unije v zvezi s tem vključujejo zlasti Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 ⁽²⁰⁾ ter Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²¹⁾. Uredbo (ES, Euratom) št. 2988/95 za najhujše vrste goljufijam sorodnih ravnanj dopolnjujejo Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²²⁾ in Konvencija, pripravljena na podlagi člena K.3 Pogodbe o Evropski uniji, o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti z dne 26. julija 1995 ⁽²³⁾, vključno z njenimi protokoli z dne 27. septembra 1996 ⁽²⁴⁾, 29. novembra 1996 ⁽²⁵⁾ in 19. junija 1997 ⁽²⁶⁾. Navedena konvencija in protokoli ostajajo v veljavi za države članice, ki jih ne zavezuje Direktiva (EU) 2017/1371.
- (16) Skupni minimalni standardi za zaščito žvižgačev bi morali biti določeni tudi za kršitve v zvezi z notranjim trgov iz člena 26(2) PDEU. Poleg tega naj bi v skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Sodišče) z ukrepi Unije, namenjenimi vzpostavitvi ali zagotavljanju delovanja notranjega trga, prispevali k odpravi obstoječih ali nastajajočih ovir za prosti pretok blaga ali svobodo opravljanja storitev in prispevali k odpravi izkrivljanja konkurence.
- (17) Konkretno bi z zaščito žvižgačev, zato da bi se izboljšalo izvrševanje konkurenčnega prava Unije, vključno v zvezi z državno pomočjo, zaščitili učinkovito delovanje trgov v Uniji, omogočili enake konkurenčne pogoje za podjetja in ustvarili koristi za potrošnike. Kar se tiče pravil konkurence, ki se uporabljajo za podjetja, je bil

⁽¹⁹⁾ Direktiva (EU) 2016/1148 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2016 o ukrepih za visoko skupno raven varnosti omrežij in informacijskih sistemov v Uniji (UL L 194, 19.7.2016, str. 1).

⁽²⁰⁾ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

⁽²¹⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

⁽²²⁾ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

⁽²³⁾ UL C 316, 27.11.1995, str. 49.

⁽²⁴⁾ UL C 313, 23.10.1996, str. 2.

⁽²⁵⁾ UL C 151, 20.5.1997, str. 2.

⁽²⁶⁾ UL C 221, 19.7.1997, str. 2.

pomen notranjih prijav pri odkrivanju kršitev konkurenčnega prava že priznan v politiki o prizanesljivosti, ki jo izvaja Komisija na podlagi člena 4a Uredbe Komisije (ES) št. 773/2004⁽²⁷⁾, in tudi z nedavno uvedbo anonimnega orodja za žvižgače s strani Komisije. Kršitve v zvezi s konkurenčnim pravom in pravili o državni pomoči zadevajo člene 101, 102, 106, 107 in 108 PDEU ter pravila sekundarnega prava, sprejete za njihovo uporabo.

- (18) Kršitve prava o davku od dohodkov pravnih oseb in ureditve, katerih namen je pridobiti davčno ugodnost in se izogniti pravnim obveznostim, s čimer se izničuje cilj ali namen veljavnega prava o davku od dohodkov pravnih oseb, negativno vplivajo na pravilno delovanje notranjega trga. Takšne kršitve in ureditve lahko povzročijo nepošteno davčno konkurenco in obsežne davčne utaje, izkrivljajo enake konkurenčne pogoje za podjetja in povzročajo izgubo davčnih prihodkov za države članice in proračun celotne Unije. V tej direktivi bi bilo treba določiti zaščito pred povračilnimi ukrepi za osebe, ki prijavijo ureditve, ki omogočajo utajo, in/ali nepošteno ureditve, ki bi sicer lahko ostale neodkrite, da bi okrepili zmožnost pristojnih organov, da zaščitijo pravilno delovanje notranjega trga ter odpravijo izkrivljanja in ovire za trgovino, ki vplivajo na konkurenčnost podjetij na notranjem trgu in ki so neposredno povezane s pravili o prostem pretoku ter so pomembne tudi za uporabo pravil o državni pomoči. Zaščita žvižgačev, kot je določena s to direktivo, bi dopolnila nedavne pobude Komisije, namenjene izboljšanju preglednosti in izmenjavi informacij na področju obdavčevanja ter oblikovanju pravičnejšega okolja za obdavčitev dohodkov pravnih oseb v Uniji, da bi se povečala učinkovitost držav članic pri odkrivanju ureditev, ki omogočajo utajo, in/ali nepoštenih ureditev ter bi pripomogla k odvračanju od takih ureditev. Vendar ta direktiva ne harmonizira določb v zvezi z davki, ne glede na to, ali so vsebinske ali postopkovne, in si ne prizadeva okrepiti izvrševanje nacionalnih pravil na področju davka od dohodka pravnih oseb, kar pa ne posega v možnost držav članic, da v ta namen uporabijo prijavljene informacije.
- (19) V točki (a) člena 2(1) je stvarno področje uporabe te direktive opredeljeno s sklicevanjem na seznam aktov Unije v Prilogi. Če je stvarno področje uporabe teh aktov Unije določeno s sklicevanjem na akte Unije, navedene v njihovih prilogah, to pomeni, da so tudi slednji akti del stvarnega področja uporabe te direktive. Poleg tega bi bilo treba sklicevanje na akte v Prilogi razumeti tako, da vključuje vse izvedbene ali delegirane ukrepe na nacionalni ravni in ravni Unije, sprejete na podlagi navedenih aktov. Poleg tega je treba sklicevanje na akte Unije v Prilogi razumeti kot dinamično sklicevanje v skladu z običajnim sistemom sklicevanja za pravne akte Unije. Če je bil ali je akt Unije iz Priloge spremenjen, se sklicevanje nanaša na akt, kot je bil spremenjen; če je bil ali je akt Unije iz Priloge nadomeščen, se sklicevanje nanaša na novi akt.
- (20) Nekateri akti Unije, zlasti na področju finančnih storitev, kot sta Uredba (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁽²⁸⁾ in Izvedbena direktiva Komisije (EU) 2015/2392⁽²⁹⁾, sprejeta na podlagi navedene uredbe, že vsebujejo podrobna pravila o zaščiti žvižgačev. Morebitna pravila v zvezi s tem, ki so določena v takšni veljavni zakonodaji Unije, vključno z akti Unije s seznama iz dela II Priloge k tej direktivi, ki so prilagojena zadevnim sektorjem, bi bilo treba ohraniti. To je zlasti pomembno pri ugotavljanju, za katere pravne subjekte na področju finančnih storitev ter preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma trenutno velja obveznost vzpostavitve notranjih kanalov za prijavo. Da bi zagotovili doslednost in pravno varnost v vseh državah članicah, bi se morala ta direktiva hkrati uporabljati za vse zadeve, ki jih ne urejajo sektorski akti, in bi morala takšne akte dopolnjevati, tako da bi bili v celoti usklajeni z minimalnimi standardi. Ta direktiva bi morala zlasti določati dodatne podrobnosti glede oblikovanja notranjih in zunanjih kanalov za prijavo, obveznosti pristojnih organov in posebne oblike zaščite, ki se na nacionalni ravni zagotavljajo proti povračilnim ukrepom. V zvezi s tem je v členu 28(4) Uredbe (EU) št. 1286/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁽³⁰⁾ določena možnost, da države članice zagotovijo notranji kanal za prijavo na področju, ki ga ureja navedena uredba. Zaradi skladnosti z minimalnimi standardi, določenimi v tej direktivi, bi se morala obveznost vzpostavitve notranjih kanalov za prijavo, določena v tej direktivi, uporabljati tudi v zvezi z Uredbo (EU) št. 1286/2014.

⁽²⁷⁾ Uredba Komisije (ES) št. 773/2004 z dne 7. aprila 2004 v zvezi z vodenjem postopkov Komisije v skladu s členoma 81 in 82 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (UL L 123, 27.4.2004, str. 18).

⁽²⁸⁾ Uredba (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga (uredba o zlorabi trga) ter razveljavitvi Direktive 2003/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter direktiv Komisije 2003/124/ES, 2003/125/ES in 2004/72/ES (UL L 173, 12.6.2014, str. 1).

⁽²⁹⁾ Izvedbena direktiva Komisije (EU) 2015/2392 z dne 17. decembra 2015 o Uredbi (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta glede poročanja pristojnim organom o dejanskih ali morebitnih kršitvah navedene uredbe (UL L 332, 18.12.2015, str. 126).

⁽³⁰⁾ Uredba (EU) št. 1286/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (PRIIP) (UL L 352, 9.12.2014, str. 1).

- (21) Ta direktiva ne bi smela posegati v zaščito, ki je zagotovljena delavcem pri prijavi kršitev delovnega prava Unije. Zlasti na področju varnosti in zdravja pri delu člen 11 Direktive Sveta 89/391/EGS⁽³¹⁾ od držav članic že zahteva, da se delavcev ali predstavnikov delavcev ne sme postaviti v slabši položaj, če od delodajalcev zahtevajo ali jim predlagajo, da sprejmejo ustrezne ukrepe za zmanjšanje nevarnosti za delavce in/ali za odstranitev virov nevarnosti. Delavci in njihovi predstavniki imajo na podlagi navedene direktive pravico, da pri pristojnem nacionalnem organu sprožijo vprašanja, če menijo, da so sprejeti ukrepi in sredstva, ki jih uporablja delodajalec, neustrezni za zagotavljanje varnosti in zdravja.
- (22) Države članice bi se lahko odločile, da se lahko prijave v zvezi s pritožbami glede medosebnih odnosov, ki zadevajo izključno prijavitelja, in sicer pritožbami glede medosebnih konfliktov med prijaviteljem in drugim delavcem, obravnavajo v okviru drugih postopkov.
- (23) Ta direktiva ne bi smela posegati v zaščito, ki jo zagotavljajo postopki za prijavo morebitnih nezakonitih dejavnosti, vključno z goljufijo ali korupcijo, ki škodijo interesom Unije, ali prijavo neizpolnjevanja poklicnih dolžnosti, ki bi pomenilo hudo kršitev dolžnosti uradnikov in drugih uslužbencev Evropske unije, določenih v členih 22a, 22b in 22c Kadrovskih predpisov za uradnike Evropske unije in Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Unije iz Uredbe Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68⁽³²⁾. Ta direktiva bi se morala uporabljati, kadar uradniki in drugi uslužbenci Unije prijavijo kršitve, ki nastanejo v delovnem okolju zunaj njihovega delovnega razmerja z institucijami, organi, uradi ali agencijami Unije.
- (24) Nacionalna varnost ostaja v izključni pristojnosti vsake države članice. Ta direktiva se ne bi smela uporabljati za prijave kršitev, povezanih z javnimi naročili z obrambnimi ali varnostnimi vidiki, kadar so ti zajeti v členu 346 PDEU, v skladu s sodno prakso Sodišča. Če se države članice odločijo, da bodo zaščito, zagotovljeno na podlagi te direktive, razširile na dodatna področja ali akte, ki ne spadajo na njeno stvarno področje uporabe, bi jim moralo biti omogočeno, da sprejmejo posebne določbe za zaščito bistvenih interesov nacionalne varnosti v zvezi s tem.
- (25) Ta direktiva tudi ne bi smela posegati v varovanje tajnih podatkov, za katere pravo Unije ali veljavni zakoni ali drugi predpisi v zadevni državi članici zaradi varnostnih razlogov zahtevajo, da se zaščitijo pred nepooblaščenim dostopom. Poleg tega ta direktiva ne bi smela vplivati na obveznosti, ki izhajajo iz Sklepa Sveta 2013/488/EU⁽³³⁾ ali Sklepa Komisije (EU, Euratom) 2015/444⁽³⁴⁾.
- (26) Ta direktiva ne bi smela vplivati na varstvo zaupnosti komunikacije med odvetniki in njihovimi strankami (poklicna skrivnost odvetnikov), kot je določeno v nacionalnem pravu in, kadar je ustrezno, pravu Unije, v skladu s sodno prakso Sodišča. Ta direktiva poleg tega ne bi smela vplivati na dolžnost ohranjanja zaupnosti komunikacij med izvajalci zdravstvenih storitev, tudi terapevti, in njihovimi pacienti ter zaupnosti kartotek pacientov (zdravstvena zasebnost), kot je določeno v nacionalnem pravu in pravu Unije.
- (27) Zaposlenim v poklicih, ki niso odvetniki in izvajalci zdravstvene dejavnosti, bi moralo biti omogočeno, da so lahko upravičeni do zaščite na podlagi te direktive, ko prijavijo informacije, zaščitene po veljavnih poklicnih pravilih, če je prijava teh informacij potrebna za namene razkritja kršitve, ki spada na področje uporabe te direktive.
- (28) Čeprav bi morala ta direktiva pod določenimi pogoji zagotavljati omejeno izvzetje iz odgovornosti, tudi kazenske odgovornosti, v primeru kršitve zaupnosti, ne bi smela vplivati na nacionalna pravila o kazenskem postopku, zlasti tista, s katerimi naj bi zagotovili integriteto preiskav in postopkov ali pravico oseb, ki jih prijavi zadeva, do obrambe. To ne bi smelo posegati v možnost, da se ukrepi za zaščito uvedejo v druge vrste nacionalnega procesnega prava, zlasti obrnjeno dokazno breme v nacionalnih upravnih, civilnih ali delovno-pravnih postopkih.
- (29) Ta direktiva ne bi smela posegati v nacionalna pravila o uveljavljanju pravic predstavnikov zaposlenih do obveščenosti, posvetovanja in sodelovanja v kolektivnih pogajanjih ter zagovarjanja pravic delavcev iz delovnega razmerja. To ne bi smelo posegati v raven zaščite, zagotovljeno na podlagi te direktive.

⁽³¹⁾ Direktiva Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu (UL L 183, 29.6.1989, str. 1).

⁽³²⁾ UL L 56, 4.3.1968, str. 1.

⁽³³⁾ Sklep Sveta 2013/488/EU z dne 23. septembra 2013 o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU (UL L 274, 15.10.2013, str. 1).

⁽³⁴⁾ Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/444 z dne 13. marca 2015 o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU (UL L 72, 17.3.2015, str. 53).

- (30) Ta direktiva se ne bi smela uporabljati za primere, ko osebe, ki so bile na podlagi zavestne privolitve identificirane kot informatorji ali so bile kot take registrirane v zbirkah podatkov, ki jih upravljajo organi, imenovani na nacionalni ravni, kot so carinski organi, in ki prijavijo kršitve organom pregona v zameno za nagrado ali kompenzacijo. Take prijave se podajo v skladu s posebnimi postopki, katerih namen je zagotoviti anonimnost takih oseb, da bi se zaščitila njihova telesna nedotakljivost, in ki se razlikujejo od kanalov za prijavo, določenih v tej direktivi.
- (31) Osebe, ki prijavijo informacije o grožnjah ali škodi za javni interes, ki so jih pridobile v okviru dejavnosti, povezanih z delom, uveljavljajo svojo pravico do svobode izražanja. Pravica do svobode izražanja in obveščanja, določena v členu 11 Listine in v členu 10 Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, zajema pravico prejetja in širjenja informacij ter svobodo in pluralizem medijev. V skladu s tem ta direktiva temelji na sodni praksi Evropskega sodišča za človekove pravice o pravici do svobode izražanja in na načelih, ki jih je Svet Evrope na tej podlagi razvil v svojem priporočilu o zaščiti žvižgačev iz leta 2014, ki ga je odbor ministrov sprejel 30. aprila 2014.
- (32) Da bi bili deležni zaščite na podlagi te direktive, bi morali prijavitelji glede na okoliščine in informacije, ki so jim bile na voljo v času prijave, utemeljeno domnevati, da so zadeve, ki so jih prijavili, resnične. Ta zahteva je ključni zaščitni ukrep pred zlonamernimi, neresnimi ali nepoštenimi prijavami, saj zagotavlja, da osebe, ki so v času prijave namerno in zavestno prijavile napačne ali zavajajoče informacije, niso upravičene do zaščite. Zahteva hkrati zagotavlja, da zaščita še vedno velja, kadar prijavitelj nenamerno prijavil nepravilne informacije o kršitvah. Podobno bi morali biti prijavitelji upravičeni do zaščite na podlagi te direktive, če utemeljeno domnevajo, da prijavljene informacije spadajo na njeno področje uporabe. Motivi, ki so prijavitelje privedli do prijave, ne bi smeli vplivati na to, ali naj se prijaviteljem zagotovi zaščita ali ne.
- (33) Prijavitelji se običajno lažje odločijo za notranjo prijavo, razen če imajo razloge za zunanjo prijavo. Empirične študije kažejo, da se večina žvižgačev odloči za notranjo prijavo znotraj organizacije, v kateri delajo. Notranja prijava je tudi najboljši način, da se informacije posredujejo osebam, ki bi lahko prispevale k hitri in učinkoviti odpravi tveganj za javni interes. Hkrati bi moral imeti prijavitelj možnost, da izbere najprimernejši kanal za prijavo glede na posamezne okoliščine primera. Poleg tega je treba v skladu z merili iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice zaščititi javna razkritja in pri tem upoštevati demokratična načela, kot sta preglednost in odgovornost, ter temeljne pravice, kot sta svoboda izražanja in svoboda in pluralizem medijev, hkrati pa interes delodajalcev, da upravljajo svoje organizacije in zaščitijo svoje interese na eni strani, uskladiti z interesom, da se javnost zaščiti pred škodo, na drugi strani.
- (34) Brez poseganja v obstoječe obveznosti omogočanja anonimnih prijav na podlagi prava Unije bi morale biti državam članicam omogočeno, da se odločijo, ali morajo pravni subjekti v zasebnem in javnem sektorju ter pristojni organi sprejeti anonimne prijave kršitev, ki spadajo na področje uporabe te direktive, in v zvezi z njimi tudi nadalje ukrepati. Vendar bi morale biti osebe, ki so anonimno prijavile ali anonimno javno razkrile zadevo, ki spada na področje uporabe te direktive in izpolnjuje njene pogoje, deležne zaščite na podlagi te direktive, če so bile naknadno identificirane in so utrpele povračilne ukrepe.
- (35) Ta direktiva bi morala določati zaščito v primerih, ko osebe na podlagi zakonodaje Unije zadevo prijavijo institucijam, organom, uradam ali agencijam Unije, na primer v kontekstu goljufij v zvezi s proračunom Unije.
- (36) Prijavitelji potrebujejo posebno pravno varstvo, kadar pridobijo informacije, ki jih prijavijo v okviru dejavnosti, povezanih z delom, ker tako tvegajo povračilne ukrepe, povezane z delom, na primer zaradi kršitve obveznosti zaupnosti ali lojalnosti. Temeljni razlog za zagotovitev zaščite takim osebam je njihova ekonomska ranljivost v razmerju do osebe, od katere so dejansko odvisni zaradi dela. Kadar tako neravnovesje moči v zvezi z delom ne obstaja, na primer za navadne pritožnike ali druge navzoče osebe, potrebe po zaščiti pred povračilnimi ukrepi ni.
- (37) Učinkovito izvrševanje prava Unije zahteva, da bi se zaščita zagotovila čim večjemu številu kategorij oseb, ki imajo ne glede na to, ali so državljani Unije ali državljani tretjih držav, zaradi svojih dejavnosti, povezanih z delom, ne glede na naravo teh dejavnosti in ne glede na to, ali so plačane ali ne, privilegiran dostop do informacij o kršitvah, katerih prijava bi bila v javnem interesu, in ki bi lahko utrpele povračilne ukrepe, če jih prijavijo. Države članice bi morale zagotoviti, da se potreba po zaščiti določi glede na vse ustrezne okoliščine in ne le glede na naravo razmerja, tako da zajema celoten krog ljudi, ki so v širšem smislu povezani z organizacijo, v kateri je prišlo do kršitve.

- (38) Zaščita bi se morala v prvi vrsti uporabljati za osebe, ki imajo status „delavcev“ v smislu člena 45(1) PDEU, kakor ga razlaga Sodišče, in sicer za osebe, ki za določeno obdobje za drugo osebo in pod njenim vodstvom opravljajo storitve, v zameno zanje pa prejemajo plačilo. Zaščito bi bilo torej treba zagotoviti tudi delavcem v nestandardnih zaposlitvenih razmerjih, vključno z delavci s krajšim delovnim časom in delavci, zaposlenimi za določen čas, ter osebam, ki imajo z agencijo za zagotavljanje začasnega dela sklenjeno pogodbo o zaposlitvi ali delovno razmerje, saj gre za prekarne vrste razmerij, pri katerih je pogosto težko uporabiti običajne oblike zaščite pred nepošteno obravnavo. Koncept „delavec“ zajema tudi javne uslužbenke, zaposlene v javnem sektorju, kakor tudi vse druge osebe, ki delajo v javnem sektorju.
- (39) Zaščito bi bilo treba razširiti tudi na kategorije fizičnih oseb, ki lahko, čeprav niso „delavci“ v smislu člena 45(1) PDEU, imajo ključno vlogo pri odkrivanju kršitev prava Unije in se lahko znajdejo v položaju ekonomske ranljivosti v okviru dejavnosti, povezanih z delom. Na primer kar se tiče varnosti izdelkov, so dobavitelji veliko bližje viru informacij o morebitnih nepoštenih in nezakonitih proizvodnih, uvoznih ali distribucijskih praksah v zvezi z nevarnimi izdelki; in glede uporabe sredstev Unije so svetovalci, ki zagotavljajo svoje storitve, v privilegiranem položaju, ki jim omogoča, da opozorijo na kršitve, katerim so priča. Takšne kategorije oseb, ki vključujejo samozaposlene osebe, ki opravljajo storitve, samostojne delavce, zunanje izvajalce, podizvajalce in dobavitelje, so običajno podvržene povračilnim ukrepom, ki so lahko na primer v obliki predčasnega prenehanja ali odpovedi pogodbe o storitvah, licence ali dovoljenja, izgube posla, izgube dohodka, prisile, ustrahovanja ali nadlegovanja, uvrstitve na črno listo ali bojkotiranja posla ali škodovanja njihovem ugledu. Delničarji in osebe v upravljalnih organih lahko prav tako utrpijo povračilne ukrepe, na primer v finančnem smislu ali v obliki ustrahovanja ali nadlegovanja, uvrstitve na črno listo ali škodovanja njihovem ugledu. Zaščito bi bilo treba zagotoviti tudi osebam, katerih delovno razmerje se je končalo, in kandidatom za zaposlitev ali osebam, ki bi rade opravljale storitve za organizacijo, ki so informacije o kršitvah pridobili med postopkom zaposlovanja ali v drugem obdobju pogajanja pred podpisom pogodbe in ki bi lahko utrpele povračilne ukrepe, na primer v obliki negativnih zaposlitvenih referenc, uvrstitve na črno listo ali bojkotiranja posla.
- (40) Učinkovita zaščita žvižgačev pomeni tudi zaščito kategorij oseb, ki, ne glede na to, da niso finančno odvisne od dejavnosti, povezanih z delom, kljub temu lahko utrpijo povračilne ukrepe zaradi prijave kršitev. Povračilni ukrepi proti prostovoljcem in plačanim ali neplačanim pripravnikom bi se lahko izvedli tako, da se njihove storitve ne uporabljajo več, da se jim izda negativna delovna referenca ali da se kako drugače škoduje njihovem ugledu ali poklicnim možnostim.
- (41) Zaščito bi bilo treba zagotoviti pred povračilnimi ukrepi, uvedenimi ne samo neposredno proti prijaviteljem samim, temveč tudi pred ukrepi, ki jih je mogoče uvesti posredno, tudi proti posrednikom, sodelavcem ali soročnikom prijavitelja, ki imajo prav tako delovne stike s prijaviteljevim delodajalcem ali stranko ali prejemnikom storitev. Brez poseganja v zaščito, ki jo imajo predstavniki sindikatov ali predstavniki zaposlenih pri opravljanju svoje funkcije na podlagi drugih pravil Unije in nacionalnih pravil, bi jim bilo treba zagotoviti zaščito na podlagi te direktive, kadar zadevo prijavijo kot delavci, pa tudi kadar svetujejo in podpirajo prijavitelja. Posredni povračilni ukrepi vključujejo tudi dejanja proti pravnemu subjektu, ki je v lasti prijavitelja, za katerega prijavitelj dela ali je z njim drugače povezan v delovnem okolju, kot so zavrnitev izvajanja storitev, uvrstitve na črno listo ali bojkotiranje posla.
- (42) Za učinkovito odkrivanje in preprečevanje resne škode za javni interes je potrebno, da pojem kršitve vključuje tudi zlorabe, kot so opredeljene v sodni praksi Sodišča, in sicer dejanja ali opustitve dejanj za katere se zdi, da formalno niso nezakonite, vendar so v nasprotju s predmetom ali namenom prava.
- (43) Učinkovito preprečevanje kršitev prava Unije zahteva, da se zaščita odobri osebam, ki zagotovijo informacije, potrebne za razkritje že storjenih kršitev, kršitev, do katerih še ni prišlo, vendar obstaja velika verjetnost, da bo do njih prišlo, dejanj ali opustitve dejanj, ki jih lahko prijavitelj utemeljeno šteje za kršitve, ter poskusov prikrievanja kršitev. Iz istih razlogov je zaščita upravičena tudi za osebe, ki ne predložijo dokazov, vendar izpostavijo utemeljene pomisleke ali sume. Hkrati se zaščita ne bi smela uporabljati za osebe, ki prijavijo informacije, ki so že v celoti na voljo javno, ali za neutemeljene govorice in domneve.

- (44) Med prijavo in škodljivo obravnavo, ki jo je neposredno ali posredno utrpel prijavitelj, bi morala obstajati tesna zveza, da se taka škodljiva obravnava šteje za povračilni ukrep in da posledično prijavitelj lahko uživa pravno zaščito v zvezi s tem. Učinkovita zaščita prijaviteljev kot način za krepitev izvrševanja prava Unije zahteva široko opredelitev povračilnih ukrepov, ki zajema vsako dejanje ali opustitev dejanja v delovnem okolju, ki škoduje prijaviteljem. Ta direktiva pa delodajalcem ne bi smela preprečevati, da sprejmejo z zaposlitvijo povezane odločitve, ki jih ni spodbudila prijava ali javno razkritje.
- (45) Zaščito pred povračilnimi ukrepi z namenom zaščite svobode izražanja ter svobode in pluralizma medijev bi bilo treba zagotoviti tako osebam, ki prijavljajo informacije o dejanjih ali opustitvah dejanj znotraj organizacije (notranje prijave) ali zunanjemu organu (zunanje prijave), kot osebam, ki take informacije dajo na voljo javnosti, na primer neposredno javnosti prek spletnih platform ali družbenih medijev ali pa medijem, izvoljenim funkcionarjem, organizacijam civilne družbe, sindikatom ali poklicnim in poslovnim organizacijam.
- (46) Žvižgači so zlasti pomemben vir za preiskovalne novinarje. Zagotavljanje učinkovite zaščite žvižgačev pred povračilnimi ukrepi povečuje pravno varnost za potencialne žvižgače ter s tem spodbuja žvižgaštvo tudi prek medijev. V zvezi s tem je zaščita žvižgačev kot novinarskih virov ključnega pomena, da se zaščiti nadzorna vloga, ki jo ima preiskovalno novinarstvo v demokratičnih družbah.
- (47) Za učinkovito odkrivanje in preprečevanje kršitev prava Unije je bistveno, da zadevne informacije hitro dosežejo tiste, ki so najbližje viru težave, ki so najbolj usposobljeni za preiskovanje in ki imajo po možnosti pooblastila za odpravo te težave. Načeloma bi bilo treba prijavitelje zato spodbujati, da najprej uporabijo notranje kanale za prijavo in zadevo prijavijo svojemu delodajalcu, če so jim taki kanali na voljo in je mogoče razumno pričakovati, da bodo delovali. To zlasti velja, kadar prijavitelji menijo, da bi bilo mogoče kršitev učinkovito obravnavati znotraj zadevne organizacije in da ni tveganja povračilnih ukrepov. Posledično bi morali pravni subjekti v zasebnem in javnem sektorju vzpostaviti ustrezne notranje postopke za prejetje prijav in nadaljnje ukrepanje. Taka spodbuda zadeva tudi primere, ko so bili taki kanali vzpostavljeni, ne da bi bilo to potrebno na podlagi prava Unije ali nacionalnega prava. To načelo bi moralo spodbuditi kulturo dobrega komuniciranja in družbene odgovornosti v organizacijah, v okviru katere se šteje, da prijavitelji znatno prispevajo k samopopravi in odličnosti znotraj organizacije.
- (48) Za pravne subjekte v zasebnem sektorju bi morala biti obveznost vzpostavitve notranjih kanalov za prijavo sorazmerna z njihovo velikostjo in stopnjo tveganja, ki jo njihove dejavnosti pomenijo za javni interes. Za vsa podjetja s 50 ali več delavci bi morala veljati obveznost, da vzpostavijo notranje kanale za prijavo, ne glede na naravo njihovih dejavnosti, na podlagi njihove obveznosti obračunavanja DDV. Po ustreznih ocenah tveganja bi lahko države članice tudi od drugih podjetij zahtevale, da v posebnih primerih vzpostavijo notranje kanale za prijavo, na primer zaradi znatnih tveganj, ki lahko izhajajo iz njihovih dejavnosti.
- (49) Ta direktiva ne bi smela posegati v možnost držav članic, da pravne subjekte v zasebnem sektorju z manj kot 50 delavci spodbujajo, da vzpostavijo notranje kanale za prijavo in nadaljnje ukrepanje, vključno z določitvijo manj predpisujočih zahtev za te kanale, kot so zahteve, določene v tej direktivi, pod pogojem, da te zahteve zagotavljajo zaupnost in skrbno nadaljnje ukrepanje.
- (50) Izvzetje malih in mikropodjetij iz obveznosti vzpostavitve notranjih kanalov za prijavo se ne bi smelo uporabljati za zasebna podjetja, ki so dolžna vzpostaviti notranje kanale za prijavo na podlagi aktov Unije iz delov I.B in II Priloge.
- (51) Jasno bi moralo biti, da bi morali imeti prijavitelji v primeru pravnih subjektov v zasebnem sektorju, ki ne zagotavljajo notranjih kanalov za prijavo, možnost zunanje prijave pristojnim organom, pri čemer bi jim morala biti zagotovljena zaščita pred povračilnimi ukrepi, določena s to direktivo.
- (52) Za zagotovitev zlasti spoštovanja pravil o javnem naročanju v javnem sektorju bi morala obveznost vzpostavitve notranjih kanalov za prijavo veljati za vse naročniške organe in naročniške subjekte na lokalni, regionalni in nacionalni ravni, in sicer sorazmerno z njihovo velikostjo.
- (53) Pod pogojem, da je zaupnost identitete prijavitelja zagotovljena, vsak posamezni pravni subjekt v zasebnem in javnem sektorju sam opredeli, kakšno vrsto kanalov za prijavo bo vzpostavil. Konkretnije, kanali za prijavo bi morali osebam omogočati, da prijave podajo pisno in jih predložijo po pošti, v fizične predale za pritožbe ali prek spletne platforme, bodisi preko platforme na intranetu ali internetu, ali prijavo podajo ustno na dežurno telefonsko številko ali prek drugega sistema za pošiljanje glasovnih sporočil, ali na oba načina. Na zahtevo prijavitelja bi morali taki kanali omogočiti tudi prijave prek osebnih sestankov v razumnem časovnem okviru.

- (54) Tudi tretjim osebam bi se lahko dovolilo prejetje prijav kršitev v imenu pravnih subjektov v zasebnem in javnem sektorju, pod pogojem, da zagotavljajo ustrezna jamstva glede neodvisnosti, zaupnosti, varstva podatkov in tajnosti. Take tretje osebe bi lahko bile zunanji ponudniki platform za prijave, zunanji svetovalci, revizorji, predstavniki sindikatov ali predstavniki zaposlenih.
- (55) Notranji postopki prijave bi morali pravnim subjektom v zasebnem sektorju omogočiti, da prejmejo in v popolni zaupnosti preučijo prijave, ki jih predložijo delavci v subjektu in njegovih podružnicah ali povezanih podjetjih (v nadaljnjem besedilu: skupina), pa tudi, kolikor je to mogoče, zastopniki in dobavitelji v skupini ter osebe, ki informacije pridobijo pri svojem delu s subjektom in skupino.
- (56) Izbira katere osebe ali službe v okviru pravnega subjekta v zasebnem sektorju bi bile najprimernejše, da se jim dodeli pristojnost za prejetje prijav in nadaljnje ukrepanje po prijavah, je odvisna od strukture subjekta, vendar bi morala biti njihova funkcija taka, da se zagotovi neodvisnost in odsotnost nasprotja interesov. V manjših subjektih bi bila to lahko dvojna funkcija, ki jo opravlja uslužbenec na položaju, ki mu omogoča, da neposredno poroča organizacijski vodji, kot je glavni nadzornik za skladnost, vodja kadrovske službe, pooblaščenec za integriteto, pravni svetovalec ali uradnik za varstvo podatkov, finančni direktor, glavni notranji revizor ali član upravnega odbora.
- (57) Kar zadeva notranje prijave, je čim bolj razumljivo obveščanje prijavitelja o nadaljnjem ukrepanju v zvezi s prijavo, kolikor je to pravno mogoče, ključnega pomena za vzpostavitev zaupanja v učinkovitost celotnega sistema zaščite žvižgačev in zmanjšuje verjetnost nadaljnjih nepotrebnih prijav ali javnih razkritij. Prijavitelja bi bilo treba v razumnem časovnem okviru obvestiti o ukrepu, ki je predviden ali sprejet kot nadaljnje ukrepanje, in o razlogih za izbiro tega nadaljnjega ukrepanja. Nadaljnje ukrepanje bi lahko na primer vključevalo napotitev na druge kanale ali postopke v primeru prijav, ki zadevajo izključno individualne pravice prijavitelja, zaključek postopka zaradi pomanjkanja ustreznih dokazov ali drugih razlogov, začetek notranje preiskave ter po možnosti njene ugotovitve in vse ukrepe, sprejete za obravnavo tega vprašanja, predložitev zadeve pristojnemu organu za nadaljnjo preiskavo, kolikor take informacije ne posegajo v poizvedbo ali preiskavo oziroma ne vplivajo na pravice osebe, ki jo prijava zadeva. V vseh primerih bi bilo treba prijavitelja obveščati o napredku in rezultatih preiskave. Možno bi moralo biti, da se prijavitelja med preiskavo zaprosi, da predloži nadaljnje informacije, vendar brez obveznosti, da takšne informacije zagotovi.
- (58) Razumni časovni okvir za obvestitev prijavitelja ne bi smel trajati več kot tri mesece. Kadar se o ustreznem nadaljnjem ukrepanju še odloča, bi bilo treba prijavitelja obvestiti o tem in o kakršnih koli nadaljnjih povratnih informacijah, ki jih lahko pričakuje.
- (59) Osebe, ki nameravajo prijaviti kršitve prava Unije, bi morale imeti možnost, da sprejmejo informirano odločitev o tem, ali naj kršitev prijavijo ter kako in kdaj naj jo prijavijo. Pravni subjekti v zasebnem in javnem sektorju, ki imajo vzpostavljene zunanje postopke za prijave, bi morali zagotoviti informacije o teh postopkih ter o postopkih zunanje prijave ustreznim pristojnim organom. Bistveno je, da so take informacije jasne in enostavno dostopne, kolikor je mogoče, tudi osebam, ki niso delavci in ki so prišli v stik s subjektom prek dejavnosti, povezanih z delom, kot so ponudniki storitev, distributerji, dobavitelji in poslovni partnerji. Take informacije bi se lahko na primer objavile na vidnem mestu, ki je dostopno vsem takim osebam, in na spletnem mestu subjekta ter bi se lahko vključile v tečaje in usposabljanja o etiki in integriteti.
- (60) Za učinkovito odkrivanje in preprečevanje kršitev prava Unije je treba zagotoviti, da lahko potencialni žvižgači zlahka in v popolni zaupnosti informacije, ki jih imajo, predložijo zadevnim pristojnim organom, ki so zmožni težavo preiskati in jo odpraviti, kadar je to mogoče.
- (61) Lahko se zgodi, da notranji kanali ne obstajajo ali da so bili uporabljeni, vendar niso ustrezno delovali, ker na primer prijava ni bila obravnavana z ustrežno skrbnostjo ali v razumnem časovnem okviru ali pa kljub izidu povezane notranje poizvedbe, ki je potrdila obstoj kršitve, niso bili sprejeti ustrezni ukrepi za obravnavanje kršitve.
- (62) V drugih primerih ne bi bilo mogoče razumno pričakovati, da bodo notranji kanali ustrezno delovali. To še zlasti velja za primere, ko lahko prijavitelji upravičeno domnevajo, da bi utrpeli povračilne ukrepe v zvezi s prijavo, tudi zaradi kršitve zaupnosti ali da bi lahko pristojni organi lažje sprejeli učinkovite ukrepe za obravnavanje kršitve. Pristojni organi bi lahko lažje sprejeli učinkovite ukrepe, kadar je na primer glavna odgovorna

oseba v delovnem okolju vključena v kršitev ali obstaja tveganje, da bi se lahko kršitev ali s tem povezani dokazi prikriji ali uničili; ali, splošneje, bi bila učinkovitost preiskovalnih ukrepov pristojnih organov sicer lahko ogrožena, kot so na primer prijave kartelnih dogovorov in drugih kršitev pravil konkurence; ali kršitev zahteva nujne ukrepe, na primer za zaščito zdravja in varnosti oseb ali za varstvo okolja. V vseh primerih se osebam, ki kršitve prijavijo po zunanjih kanalih pristojnim organom in po potrebi institucijam, organom, uradom ali agencijam Unije, zagotovi zaščita. Ta direktiva bi morala zagotavljati zaščito tudi, kadar pravo Unije ali nacionalno pravo zahteva, da prijavitelji zadevo prijavijo nacionalnim pristojnim organom, na primer v okviru svojih delovnih nalog in odgovornosti ali zato, ker je kršitev kaznivo dejanje.

- (63) Pomanjkanje zaupanja v učinkovitost prijav je eden od glavnih dejavnikov, ki potencialne žvižgače odvrtaajo od prijave. Posledično obstaja potreba, da se uvede jasna obveznost za pristojne organe, da vzpostavijo ustrezne zunanje kanale za prijavo, da se skrbno nadalje ukrepa po prejetih prijavah in prijaviteljem v razumnem časovnem okviru posredujejo povratne informacije.
- (64) Države članice bi morale imenovati organe, pristojne za prejemanje informacij o kršitvah, ki spadajo na področje uporabe te direktive, in zagotavljanje ustreznega nadaljnjega ukrepanja po prijavah. Taki pristojni organi bi lahko bili sodni organi, regulativni ali nadzorni organi, pristojni na zadevnih specifičnih področjih, ali organi s širšimi pristojnostmi na osrednji ravni v državi članici, organi kazenskega pregona, organi za boj proti korupciji ali varuhi človekovih pravic.
- (65) Organi, ki so bili imenovani kot pristojni, bi morali kot prejemniki prijav imeti potrebne zmogljivosti in pooblastila, da zagotovijo ustrezno nadaljnje ukrepanje, vključno z oceno točnosti navedb iz prijave, in obravnavo prijavljene kršitve, tako da sprožijo notranjo poizvedbo, preiskavo, pregon ali ukrepe za izterjavo sredstev ali druge ustrezne popravne ukrepe v skladu s svojim mandatom. Ti organi bi morali imeti tudi ustrezna pooblastila, da prijavo posredujejo drugemu organu, ki bi moral preiskati prijavljeno kršitev in pri tem zagotoviti, da tak organ ustrezno nadalje ukrepa. Zlasti kadar želijo države članice vzpostaviti zunanje kanale za prijavo na osrednji ravni, na primer na področju državne pomoči, bi morale države članice vzpostaviti ustrezne zaščitne ukrepe za zagotovitev, da se spoštujejo zahteve po neodvisnosti in samostojnosti, določene v tej direktivi. Vzpostavitev takih zunanjih kanalov za prijavo ne bi smela posegati v pristojnosti držav članic ali Komisije, kar zadeva nadzor na področju državne pomoči, ta direktiva pa tudi ne bi smela vplivati na izključno pristojnost Komisije v zvezi z izjavo o skladnosti ukrepov državne pomoči, zlasti na podlagi člena 107(3) PDEU. Kar zadeva kršitve členov 101 in 102 PDEU, bi morale države članice za pristojne organe imenovati organe iz člena 35 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003⁽³⁵⁾, in sicer brez poseganja v pooblastila Komisije na tem področju.
- (66) Pristojni organi bi morali prijaviteljem dati tudi povratne informacije o ukrepih, ki jih nameravajo sprejeti ali so jih sprejeli kot nadaljnje ukrepanje, na primer napotitev k drugemu organu, zaključek postopka zaradi pomanjkanja ustreznih dokazov ali drugih razlogov ali začetek preiskave ter po možnosti njene ugotovitve in vsi ukrepi, sprejeti za obravnavo tega vprašanja, ter o razlogih za izbiro nadaljnjega ukrepanja. Obveščanje o končnih ugotovitvah preiskav ne bi smelo vplivati na veljavna pravila Unije, ki vključujejo morebitne omejitve glede objave odločitev na področju finančne regulacije. To bi se moralo smiselno uporabljati na področju obdavčitve dohodkov pravnih oseb, če so v veljavnem nacionalnem pravu določene podobne omejitve.
- (67) Nadaljnje ukrepanje in dajanje povratnih informacij bi bilo treba opraviti v razumnem časovnem okviru glede na potrebo po takojšnji obravnavi težave, ki je lahko predmet prijave, ter potrebo po izogibanju nepotrebnemu javnemu razkritju. Tak časovni okvir ne bi smel biti daljši od treh mesecev, vendar se lahko podaljša na šest mesecev, kadar je to potrebno zaradi posebnih okoliščin primera, zlasti narave in kompleksnosti predmeta prijave, zaradi česar je morda potrebna dolgotrajna preiskava.
- (68) Pravo Unije na posebnih področjih, kot so zloraba trga, in sicer Uredba (EU) št. 596/2014 in Izvedbena direktiva (EU) 2015/2392, civilno letalstvo, in sicer Uredba (EU) št. 376/2014, ali varnost naftnih in plinskih dejavnosti na morju, in sicer Direktiva 2013/30/EU, že določa vzpostavitev notranjih in zunanjih kanalov za prijavo. Obveznosti za vzpostavitev takih kanalov, določene v tej direktivi, bi morale, kolikor je le mogoče, temeljiti na obstoječih kanalih, ki jih določajo posebni akti Unije.

⁽³⁵⁾ Uredba Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (UL L 1, 4.1.2003, str. 1).

- (69) Komisija in nekateri organi, uradi in agencije Unije, kot so Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), Evropska agencija za pomorsko varnost (EMSA), Evropska agencija za varnost v letalstvu (EASA), Evropski organ za vrednostne papirje in trge (ESMA) in Evropska agencija za zdravila (EMA), imajo vzpostavljene zunanje kanale za prijavo in postopke za prejetje prijav o kršitvah, ki spadajo na področje uporabe te direktive, v okviru katerih je večinoma zagotovljena zaupnost identitete prijaviteljev. Ta direktiva ne bi smela vplivati na take zunanje kanale in postopke za prijavo, kadar obstajajo, temveč bi morala zagotavljati, da so osebe, ki prijavljajo institucijam, organom, uradom ali agencijam Unije, upravičene do skupnih minimalnih standardov zaščite po vsej Uniji.
- (70) Za zagotovitev učinkovitosti postopkov za nadaljnje ukrepanje po prijavah in obravnavanje kršitev zadevnih pravil Unije bi morale države članice imeti možnost, da sprejmejo ukrepe, s katerimi zmanjšajo obremenitev pristojnih organov, ki je posledica prijav manjših kršitev določb, ki spadajo na področje uporabe te direktive, ponavljajočih se prijav ali prijav kršitev pomožnih določb, na primer določb o dokumentaciji ali obveznosti uradnega obveščanja. Taki ukrepi bi lahko med drugim pristojnim organom dovoljevali, da se po ustrezni oceni zadeve odločijo, da je prijavljena kršitev očitno manjša in zanjo ni potrebno dodatno nadaljnje ukrepanje na podlagi te direktive, razen zaključka postopka. Možno bi moralo biti tudi, da države članice pristojnim organom dovolijo tudi, da zaključijo postopek v zvezi s ponavljajočimi se prijavami, ki ne vsebujejo nobenih pomembnih novih informacij v primerjavi s preteklo prijavo, v zvezi s katero so bili zadevni postopki zaključeni, razen če nove pravne ali stvarne okoliščine upravičujejo drugačno obliko nadaljnega ukrepanja. Poleg tega bi morale države članice imeti možnost pristojnim organom dovoliti, da v primeru velikega števila prijav prednostno obravnavajo prijave resnih kršitev ali kršitev temeljnih določb, ki spadajo na področje uporabe te direktive.
- (71) Kadar tako določa pravo Unije ali nacionalno pravo, bi morali pristojni organi zadeve ali ustrezne informacije o kršitvah predložiti institucijam, organom, uradom ali agencijam Unije, vključno z OLAF in Evropskim javnim tožilstvom (EPPO) za namene te direktive, brez poseganja v prijaviteljevo možnost, da prijavo predloži neposredno tem organom, uradom ali agencijam Unije.
- (72) Na številnih področjih politike, ki spadajo na stvarno področje uporabe te direktive, obstajajo mehanizmi za sodelovanje, prek katerih si nacionalni pristojni organi izmenjujejo informacije in izvajajo nadaljnje ukrepanje v zvezi s kršitvami pravil Unije s čezmejno razsežnostjo. To so na primer sistem za upravno pomoč in sodelovanje, vzpostavljen z Izvedbenim sklepom Komisije (EU) 2015/1918⁽³⁶⁾, v primerih čezmejnih kršitev zakonodaje Unije o agroživilski verigi in mreža proti goljufijam s hrano na podlagi Uredbe (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta⁽³⁷⁾, sistem hitrega obveščanja o nevarnih neživilskih proizvodih, vzpostavljen na podlagi Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta⁽³⁸⁾, mreža za sodelovanje na področju varstva potrošnikov na podlagi Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta⁽³⁹⁾, forum za okoljsko skladnost in upravljanje, vzpostavljen s Sklepom Komisije z dne 18. januarja 2018⁽⁴⁰⁾, evropska konkurenčna mreža, vzpostavljena na podlagi Uredbe (ES) št. 1/2003 ter upravno sodelovanje na področju obdavčitve na podlagi Direktive Sveta 2011/16/EU⁽⁴¹⁾. Kadar je to ustrezno, bi morali pristojni organi držav članic v celoti izkoristiti takšne obstoječe mehanizme sodelovanja v okviru svoje obveznosti nadaljnega ukrepanja po prijavah kršitev, ki spadajo na področje uporabe te direktive. Poleg tega bi lahko organi držav članic sodelovali tudi zunaj obstoječih mehanizmov sodelovanja v primeru kršitev s čezmejno razsežnostjo na področjih, kjer takšni mehanizmi sodelovanja ne obstajajo.

⁽³⁶⁾ Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2015/1918 z dne 22. oktobra 2015 o vzpostavitvi sistema upravne pomoči in sodelovanja v skladu z Uredbo (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta o izvajanju uradnega nadzora, da se zagotovi preverjanje skladnosti z zakonodajo o krmi in živilih ter s pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali (UL L 280, 24.10.2015, str. 31).

⁽³⁷⁾ Uredba (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o izvajanju uradnega nadzora, da se zagotovi preverjanje skladnosti z zakonodajo o krmi in živilih ter s pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali (UL L 165, 30.4.2004, str. 1).

⁽³⁸⁾ Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L 31, 1.2.2002, str. 1).

⁽³⁹⁾ Uredba (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. oktobra 2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (Uredba o sodelovanju na področju varstva potrošnikov) (UL L 364, 9.12.2004, str. 1).

⁽⁴⁰⁾ Sklep Komisije z dne 18. januarja 2018 o ustanovitvi skupine strokovnjakov za okoljsko skladnost in upravljanje (UL C 19, 19.1.2018, str. 3).

⁽⁴¹⁾ Direktiva Sveta 2011/16/EU z dne 15. februarja 2011 o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja in razveljavitvi Direktive 77/799/EGS (UL L 64, 11.3.2011, str. 1).

- (73) Da bi omogočili učinkovito komuniciranje z osebjem, odgovornim za obravnavanje prijav, morajo pristojni organi imeti in uporabljati uporabniku prijazne kanale, ki so varni, zagotavljajo zaupnost pri sprejemanju informacij o kršitvah, ki jih predloži prijavitelj, in ravnanju z njimi ter omogočajo shranjevanje informacij v trajni obliki, da se omogočijo nadaljnje preiskave. Zato bi bilo morda treba take kanale ločiti od splošnih kanalov, prek katerih pristojni organi komunicirajo z javnostjo, kot so običajni javni pritožbeni sistemi ali kanali, prek katerih pristojni organ komunicira interno in s tretjimi osebami pri običajnem delovanju.
- (74) Osebe pristojnih organov, ki so odgovorni za obravnavanje prijav, bi morale biti strokovno usposobljene, med drugim na področju veljavnih pravil o varstvu podatkov, da bi lahko obravnavale prijave in zagotovile komunikacijo s prijaviteljem ter ustrezno nadalje ukrepale po prijavi.
- (75) Osebe, ki nameravajo prijaviti kršitve, bi morale imeti možnost, da sprejmejo informirano odločitev o tem, ali naj kršitev prijavijo ter kako in kdaj naj jo prijavijo. Pristojni organi bi morali zato zagotoviti jasne in enostavno dostopne informacije o razpoložljivih kanalih za prijavo pristojnim organom, o veljavnih postopkih in o osebju, odgovornem za obravnavanje prijav v teh organih. Vse informacije v zvezi s prijavi bi morale biti pregledne, zlahka razumljive in zanesljive, da bi prijavljanje spodbujali in ne odvrčali od njega.
- (76) Države članice bi morale zagotoviti, da imajo pristojni organi vzpostavljene ustrezne zaščitne postopke pri obdelavi prijav in za varstvo osebnih podatkov oseb, navedenih v prijavi. Taki postopki bi morali zagotoviti zaščito identitete vsakega prijavitelja, osebe, ki jo prijava zadeva, in tretjih oseb iz prijave, na primer prič ali sodelavcev, v vseh fazah postopka.
- (77) Osebe pristojnega organa, ki je odgovorno za obravnavanje prijav, in osebe pristojnega organa, ki ima pravico dostopa do informacij, ki jih predloži prijavitelj, mora izpolnjevati dolžnost varovanja poklicne skrivnosti in zaupnosti pri posredovanju podatkov znotraj in zunaj pristojnega organa, vključno s primeri, ko pristojni organ začne preiskavo ali notranjo poizvedbo ali opravlja dejavnosti izvrševanja v zvezi s prijavo.
- (78) Redni pregled postopkov pristojnih organov in izmenjava dobrih praks med njimi bi morali zagotoviti, da so ti postopki ustrezni in torej izpolnjujejo svoj namen.
- (79) Osebe, ki javno razkrijejo kršitev, bi morale biti upravičene do zaščite v primerih, ko kršitev kljub notranji in zunanji prijavi ni obravnavana, na primer kadar kršitev ni bila ustrezno ocenjena ali preiskana ali da ni bil sprejet noben ustrezen ukrep za njeno odpravo. Ustreznost nadaljnjega ukrepanja bi bilo treba oceniti na podlagi objektivnih meril, povezanih z obveznostjo pristojnih organov, da ocenijo točnost navedbe in odpravijo morebitne kršitve prava Unije. Zato bo ustreznost nadaljnjega ukrepanja odvisna od okoliščin vsakega primera in narave pravil, ki so bila kršena. Ustreznost ukrepanja na podlagi te direktive bi tako lahko bila tudi odločitev organov, da je bila kršitev očitno manjša in da nadaljnje ukrepanje, razen zaključka postopka, ni bilo potrebno.
- (80) Tudi osebe, ki kršitev neposredno javno razkrijejo, bi morale biti upravičene do zaščite v primerih, kadar na podlagi utemeljenih razlogov menijo, da obstaja neposredna ali očitna nevarnost za javni interes ali tveganje nepopravljive škode, vključno z ogrožanjem telesne nedotakljivosti osebe.
- (81) Osebe, ki kršitev neposredno javno razkrijejo, bi morale biti tudi upravičene do zaščite, kadar na podlagi utemeljenih razlogov menijo, da v primeru zunanje prijave obstaja tveganje povračilnih ukrepov ali da je le malo možnosti, da bo kršitev učinkovito obravnavana, in sicer zaradi posebnih okoliščin primera, kot so tiste, v katerih bi lahko prišlo do skrivanja ali uničenja dokazov, ali da bi se organ lahko nedovoljeno dogovarjal s storilcem kršitve ali je vpleten v kršitev.
- (82) Varstvo zaupnosti identitete prijavitelja med postopkom prijave in preiskavami, ki jih sproži prijava, je bistven predhodni ukrep za preprečevanje povračilnih ukrepov. Identiteto prijavitelja bi morale biti mogoče razkriti le, kadar je to potrebna in sorazmerna obveznost na podlagi prava Unije ali nacionalnega prava v okviru preiskav, ki jih opravljajo organi, ali sodnih postopkov, zlasti za varstvo pravice oseb, ki jih prijava zadeva, do obrambe. Takšna obveznost bi lahko izhajala zlasti iz Direktive 2012/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁴²⁾. Zaupnosti ni treba varovati, kadar prijavitelj v okviru javnega razkritja namerno razkrije svojo identiteto.

⁽⁴²⁾ Direktiva 2012/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o pravici do obveščeniosti v kazenskem postopku (UL L 142, 1.6.2012, str. 1).

- (83) Vsaka obdelava osebnih podatkov, ki se izvede na podlagi te direktive, vključno z izmenjavo ali prenosom osebnih podatkov s strani pristojnih organov, bi morala potekati v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁴³⁾ in Direktivo (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁴⁴⁾. Vsaka izmenjava ali prenos informacij s strani institucij, organov, uradov ali agencij Unije bi morala potekati v skladu z Uredbo (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁴⁵⁾. Upoštevati bi bilo treba zlasti načela v zvezi z obdelavo osebnih podatkov iz člena 5 Uredbe (EU) 2016/679, člena 4 Direktive (EU) 2016/680 in člena 4 Uredbe (EU) 2018/1725 ter načelo vgrajenega in privzetega varstva podatkov iz člena 25 Uredbe (EU) 2016/679, člena 20 Direktive (EU) 2016/680 in členov 27 in 85 Uredbe (EU) 2018/1725.
- (84) Postopki, določeni v tej direktivi, ki so povezani z nadaljnjim ukrepanjem po prijavah kršitev prava Unije na področjih, ki spadajo na njeno področje uporabe, služijo pomembnemu cilju v splošnem javnem interesu Unije in držav članic v smislu točke (e) člena 23(1) Uredbe (EU) 2016/679, saj stremijo k izboljšanju izvrševanja prava in politik Unije na posameznih področjih, na katerih lahko kršitve povzročijo resno škodo za javni interes. Učinkovito varstvo zaupnosti identitete prijaviteljev je nujno, da bi lahko varovali pravice in svoboščine drugih, zlasti pravice in svoboščine prijaviteljev, določene v točki (i) člena 23(1) Uredbe (EU) 2016/679. Države članice bi morale zagotoviti, da je ta direktiva učinkovita, po potrebi tudi z zakonodajnimi ukrepi, s katerimi bi omejile uveljavljanje nekaterih pravic do varstva podatkov oseb, ki jih prijava zadeva, v skladu s točkama (e) in (i) člena 23(1) ter členom 23(2) Uredbe (EU) 2016/679, kolikor in dokler je to potrebno za preprečevanje in obravnavanje poskusov oviranja prijave ali oteževanja, onemogočanja ali upočasnjevanja nadaljnjega ukrepanja, zlasti preiskav, ali poskusov odkrivanja identitete prijaviteljev.
- (85) Učinkovito varstvo zaupnosti identitete prijaviteljev je prav tako nujno, da bi lahko varovali pravice in svoboščine drugih, zlasti pravice in svoboščine prijaviteljev, kadar prijave obravnavajo organi, kot so opredeljeni v točki 7 člena 3 Direktive (EU) 2016/680. Države članice bi morale zagotoviti, da je ta direktiva učinkovita, po potrebi tudi z zakonodajnimi ukrepi, s katerimi bi omejile uveljavljanje nekaterih pravic do varstva podatkov oseb, ki jih prijava zadeva, v skladu s točkama (a) in (e) člena 13(3), točkama (a) in (e) člena 15(1), točkama (a) in (e) člena 16(4) ter členom 31(5) Direktive (EU) 2016/680, kolikor in dokler je to potrebno za preprečevanje in obravnavanje poskusov oviranja prijave ali oteževanja, onemogočanja ali upočasnjevanja nadaljnjega ukrepanja, zlasti preiskav, ali poskusov odkrivanja identitete prijaviteljev.
- (86) Države članice bi morale zagotoviti, da se vodijo ustrezne evidence o vseh prijavah kršitev, da je vsaka prijava dostopna in da se lahko informacije, prejete prek prijav, po potrebi uporabijo kot dokaz pri izvršilnih ukrepih.
- (87) Prijavitelji bi morali biti zaščiteni pred vsakršno obliko povračilnih ukrepov, bodisi neposrednih ali posrednih, ki jih uvedejo, spodbujajo ali dopuščajo njihov delodajalec ali stranka ali prejemnik storitev in osebe, ki delajo zanj ali delujejo v njegovem imenu, vključno s sodelavci in upravljavci v isti organizaciji ali v drugih organizacijah, s katerimi je prijavitelj v stiku v okviru svojih dejavnosti, povezanih z delom.
- (88) Kadar se povračilni ukrepi ne omejujejo ali ne kaznujejo, ima to za potencialne žvižgače zastraševalni učinek. Jasna zakonska prepoved povračilnih ukrepov bi imela pomemben odvračilni učinek in bi jo nadalje okrepile določbe o osebni odgovornosti in kaznih za storilce povračilnih ukrepov.

⁽⁴³⁾ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

⁽⁴⁴⁾ Direktiva (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2008/977/PNZ (UL L 119, 4.5.2016, str. 89).

⁽⁴⁵⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

- (89) Potencialne žvižgače, ki ne vedo točno, kako naj prijavijo kršitev oziroma ali bodo pri tem zaščiteni, lahko to odvrne od prijave. Države članice bi morale zagotoviti, da se zadevne in točne informacije v zvezi zagotovijo na način, ki je jasen in enostavno dostopen širši javnosti. Na voljo bi morale biti individualno, nepristransko in zaupno brezplačno svetovanje, na primer o tem, ali so zadevne informacije zajete v veljavnih pravilih o zaščiti žvižgačev, kateri kanal za prijavo bi bil najprimernejši in kateri alternativni postopki so na voljo v primeru, da informacije niso zajete v veljavnih pravilih, tako imenovano „signaliziranje“. Dostop do takšnih nasvetov lahko pomaga zagotoviti, da se prijave izvajajo odgovorno in prek ustreznih kanalov ter da se kršitve pravočasno odkrijejo ali celo preprečijo. Takšno svetovanje in informacije bi lahko zagotovil informacijski center ali enoten in neodvisen upravni organ. Države članice bi lahko takšno svetovanje razširile na pravno svetovanje. Kadar prijaviteljem svetujejo organizacije civilne družbe, ki morajo po dolžnosti ohraniti zaupno naravo prejetih informacij, bi morale države članice zagotoviti, da te organizacije ne utrpijo povračilnih ukrepov, na primer v obliki premoženjske škode, ki nastane, ker se jim omeji dostop do financiranja ali ker so uvrščene na črno listo, kar bi lahko otežilo njihovo normalno delovanje.
- (90) Pristojni organi bi morali prijaviteljem zagotoviti potrebno pomoč, da lahko dejansko pridobijo zaščito. Zagotoviti bi morali zlasti dokaze ali drugo dokumentacijo, ki je potrebna, da se lahko zunanja prijava potrdi pred drugimi organi ali sodišči. V nekaterih nacionalnih okvirih in v nekaterih primerih so lahko prijavitelji upravičeni do različnih potrdil, da izpolnjujejo pogoje iz veljavnih pravil. Ne glede na takšne možnosti bi morali imeti učinkovit dostop do sodne presoje, pri čemer sodišča na podlagi posameznih okoliščin primera odločijo, ali prijavitelji izpolnjujejo pogoje iz veljavnih pravil.
- (91) Ne bi se smelo biti mogoče sklicevati na pravne ali pogodbene obveznosti posameznikov, kot so klavzule o lojalnosti v pogodbah ali sporazumi o zaupnosti ali nerazkritju, da bi se prijaviteljem preprečila prijava, odrekla zaščita ali da bi se jih kaznovalo zaradi prijave informacij o kršitvah ali javnega razkritja, kadar je predložitev informacij, ki spadajo na področje uporabe takšnih klavzul in sporazumov, potrebna za razkritje kršitve. Kadar so izpolnjeni ti pogoji, prijavitelji ne bi smeli nositi nobene odgovornosti, niti civilne, kazenske ali upravne niti delovnopravne. Primerno je, da obstaja varstvo pred odgovornostjo za prijavo ali javno razkritje informacij na podlagi te direktive, v zvezi s katerimi je prijavitelj na podlagi utemeljenih razlogov menil, da je prijava ali javno razkritje potrebno za razkritje kršitve na podlagi te direktive. Takšno varstvo se ne bi smelo zagotoviti za nepotrebne informacije, ki jih je oseba razkrila brez takšnih utemeljenih razlogov.
- (92) Kadar so prijavitelji prijavljene informacije o kršitvah ali dokumente s temi informacijami ali dostop do njih pridobili zakonito, bi morali imeti imuniteto pred odgovornostjo. To bi moralo veljati tako v primerih, ko prijavitelji razkrijejo vsebino dokumentov, do katerih so imeli zakonit dostop, kot tudi v primerih, ko so takšne dokumente kopirali ali jih odnesli iz prostorov organizacije, v kateri so zaposleni, ter tako kršili pogodbene ali druge klavzule, ki določajo, da so ti dokumenti v lasti zadevne organizacije. Prijavitelji bi morali imeti imuniteto pred odgovornostjo tudi v primerih, ko je pridobitev zadevnih informacij ali dokumentov ali dostop do njih vzrok za civilno ali upravno odgovornost ali odgovornost v okviru delovnega razmerja. To bi bili primeri, ko prijavitelji pridobijo informacije z dostopanjem do elektronske pošte sodelavcev ali spisov, ki jih pri svojem delu običajno ne uporabljajo, fotografiranjem prostorov organizacije ali vstopom v prostore, kamor običajno nimajo dostopa. Kadar so prijavitelji pri pridobivanju zadevnih informacij ali dokumentov ali z dostopom do njih storili kaznivo dejanje, kot je motenje posesti ali vdor v računalniški sistem, bi moralo njihovo kazensko odgovornost brez poseganja v zaščito, zagotovljeno v skladu s členom 21(7) te direktive, še naprej urejati veljavno nacionalno pravo. Podobno bi moralo vsakršno drugo morebitno odgovornost prijaviteljev, ki izhaja iz dejanj ali opustitev dejanj, ki niso povezana s prijavo ali niso potrebna za razkritje kršitve na podlagi te direktive, še naprej urejati veljavno pravo Unije ali nacionalno pravo. V teh primerih bi morala odgovornost prijaviteljev oceniti nacionalna sodišča glede na vsa zadevna dejstva in ob upoštevanju specifičnih okoliščin primera, tudi nujnosti in sorazmernosti dejanja ali opustitve dejanja, povezanega s prijavo ali javnim razkritjem.
- (93) Povračilni ukrepi bodo verjetno predstavljeni kot upravičeni na podlagi drugih razlogov in ne kot posledica prijave, zato je za prijavitelje lahko zelo težko dokazati zvezo med prijavo in povračilnimi ukrepi, med tem ko imajo storilci povračilnih ukrepov večjo moč in sredstva, da dokumentirajo uvedene ukrepe in obrazložitev. Ko

torej prijavitelj *prima facie* dokaže, da je kršitve prijavil ali jih javno razkril v skladu s to direktivo in je utrpel škodo, bi bilo treba dokazno breme prenesti na osebo, ki je z ukrepom povzročila škodo in ki bi morala nato dokazati, da uveden ukrep na noben način ni bil povezan s prijavo ali javnim razkritjem.

- (94) Poleg izrecne, pravno določene prepovedi povračilnih ukrepov je ključno, da imajo prijavitelji, ki utrpijo povračilne ukrepe, dostop do pravnih sredstev in nadomestila. Ustrezno pravno sredstvo bi moralo biti za vsak primer posebej določeno glede na vrsto uvedenega povračilnega ukrepa in povzročena škoda bi morala biti v celoti nadomeščena v skladu z nacionalnim pravom. Ustrezno pravno sredstvo bi lahko bilo v obliki ukrepov za ponovno zaposlitev, na primer v primeru odpustitve, premestitve na drugo ali nižje delovno mesto, zadržanja usposabljanja ali napredovanja, ali obnove odpovedanega dovoljenja, licence ali pogodbe; nadomestila za dejanske in prihodnje finančne izgube, na primer za izgubo preteklih plač, pa tudi za prihodnjo izgubo dohodka in stroške, povezane s spremembo poklica; ter nadomestila za drugo ekonomsko škodo, kot so pravni stroški in stroški zdravljenja, ter za nematerialno škodo, kot sta bolečine in trpljenje.
- (95) Čeprav se vrste pravnih ukrepov lahko razlikujejo glede na pravne sisteme, bi morali kljub temu zagotoviti resnično in dejansko nadomestilo ali popravo škode na način, ki je sorazmeren s povzročeno škodo in je odvrčilen. Pri tem je treba upoštevati načela evropskega stebra socialnih pravic, zlasti načelo 7, v skladu s katerim imajo delavci pred odpustitvijo „pravico, da so obveščeni o razlogih in da se jim določi razumno dolg odpovedni rok. Imajo pravico do dostopa do učinkovitega in nepristranskega reševanja sporov ter, v primeru neupravičene odpustitve, do odškodnine, vključno s primernim nadomestilom.“ Pravna sredstva, določena na nacionalni ravni, potencialnih prihodnjih žvižgačev ne bi smela odvrčati od prijav. Na primer, določanje nadomestil kot alternative ponovni zaposlitvi v primeru odpustitve bi lahko postalo sistematična praksa zlasti večjih organizacij, kar bi imelo v prihodnosti odvrčilni učinek na žvižgače.
- (96) Posebnega pomena za prijavitelje so začasni ukrepi, dokler se ne končajo pravni postopki, ki so lahko dolgotrajni. Še zlasti bi morali biti začasni ukrepi, določeni v nacionalnem pravu, na voljo prijaviteljem tudi zato, da zaustavijo grožnje, poskuse povračilnih ukrepov ali dolgotrajne povračilne ukrepe, kot je nadlegovanje, ali da preprečijo oblike povračilnih ukrepov, kot je odpustitev, ki bi jih bilo po izteku dolgih obdobj težko preklicati in ki lahko finančno uničijo posameznika, kar je perspektiva, ki lahko močno odvrča potencialne žvižgače.
- (97) Ukrepi proti prijaviteljem zunaj delovnega okolja s postopki, na primer v zvezi z obrekovanjem, kršenjem avtorskih pravic, poslovnimi skrivnostmi, zaupnostjo in varstvom osebnih podatkov, lahko prav tako močno odvrčajo od žvižgaštva. V takih postopkih bi morali imeti prijavitelji možnost, da se branijo za dejstvom, da so kršitve prijavili ali jih javno razkrili v skladu s to direktivo, pod pogojem, da so bile informacije, ki so bile prijavljene ali javno razkrite, potrebne za razkritje kršitve. V takšnih primerih bi morala oseba, ki začne postopek, nositi dokazno breme, da bi dokazala, da prijavitelj ne izpolnjuje pogojev, določenih v tej direktivi.
- (98) Direktiva (EU) 2016/943 Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁴⁶⁾ določa pravila za zagotavljanje zadostne in skladne ravni civilnopravnih sredstev za primere protipravne pridobitve, uporabe ali razkritja poslovne skrivnosti. Določa pa tudi, da pridobitev, uporaba ali razkritje poslovne skrivnosti štejejo za zakonite, če jih dovoljuje pravo Unije. Osebe, ki razkrijejo poslovne skrivnosti, pridobljene v delovnem okolju, bi morale biti zaščitene na podlagi te direktive, vključno s tem, da ne nosijo civilnopravne odgovornosti le, če izpolnjujejo pogoje, določene v tej direktivi, tudi glede tega, da je bilo razkritje potrebno zaradi razkritja kršitve, ki spada na stvarno področje uporabe te direktive. Kadar so ti pogoji izpolnjeni, je treba šteti, da razkritje poslovnih skrivnosti pravo Unije dovoljuje v smislu člena 3(2) Direktive (EU) 2016/943. Poleg tega bi bilo treba šteti, da se obe direktivi dopolnjujeta ter da bi bilo treba civilnopravna sredstva, postopke in pravna sredstva, pa tudi izjeme, določene v Direktivi (EU) 2016/943, še naprej uporabljati tudi za vsa razkritja poslovnih skrivnosti, ki ne spadajo na področje uporabe te direktive. Pristojni organi, ki prejmejo informacije o kršitvah, ki vključujejo poslovne skrivnosti, bi morali zagotoviti, da se slednje ne uporabijo ali razkrijejo za namene, ki grejo preko namenov, ki so potrebni za ustrezno nadaljnje ukrepanje po prijavah.

⁽⁴⁶⁾ Direktiva (EU) 2016/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2016 o varstvu nerazkritnega strokovnega znanja in izkušeni ter poslovnih informacij (poslovnih skrivnosti) pred njihovo protipravno pridobitvijo, uporabo in razkritjem (UL L 157, 15.6.2016, str. 1).

- (99) Zadevni pravni stroški za prijavitelje, ki v pravnih postopkih izpodbijajo povračilne ukrepe, sprejete proti njim, so lahko precejšnji. Čeprav bi lahko na koncu postopka takšne stroške izterjali, teh stroškov morda ne morejo plačati, če se zahtevajo na začetku postopka, zlasti če so brezposelni in uvrščeni na črno listo. Pomoč v kazenskih pravnih postopkih, zlasti kadar prijavitelji izpolnjujejo pogoje iz Direktive (EU) 2016/1919 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁷⁾, in, splošneje, podpora tistim, ki so v resnih finančnih težavah, bi lahko bila v nekaterih primerih ključna za učinkovito uveljavljanje njihovih pravic do zaščite.
- (100) Pravice osebe, ki jo prijava zadeva, bi morale biti zaščitene, da bi se preprečila škoda za ugled ali druge negativne posledice. Poleg tega bi bilo treba pravico osebe, ki jo prijava zadeva, do obrambe in dostopa do pravnih sredstev v celoti spoštovati v vseh fazah postopka, ki sledi prijavi, v skladu s členoma 47 in 48 Listine. Države članice bi morale varovati zaupnost identitete osebe, ki jo prijava zadeva, in zagotoviti pravice do obrambe, vključno s pravico dostopa do spisa, pravico do zaslišanja in pravico do učinkovitega pravnega sredstva proti odločitvi v zvezi z osebo, ki jo prijava zadeva, v skladu z veljavnimi postopki, ki jih določa nacionalno pravo v okviru preiskav ali poznejših sodnih postopkov.
- (101) Vsaki osebi, ki neposredno ali posredno utrpi škodo zaradi prijave ali javnega razkritja netočnih ali zavajajočih informacij, bi bilo treba še naprej zagotavljati zaščito in pravna sredstva, ki so ji na voljo v skladu s pravili splošnega nacionalnega prava. Kadar so bile takšne netočne ali zavajajoče informacije prijavljene ali javno razkrite namerno in zavestno, bi morale biti osebe, ki jih prijava zadeva, upravičene do nadomestila v skladu z nacionalnim pravom.
- (102) Za zagotovitev učinkovitosti pravil o zaščiti žvižgačev so potrebne kazenske, civilne ali upravne kazni. Kazni proti tistim, ki proti prijaviteljem uvedejo povračilne ukrepe ali druge ukrepe s škodljivimi posledicami, lahko dodatno odvrtačajo od takih ukrepov. Kazni za osebe, ki prijavijo ali javno razkrijejo informacije o kršitvah, za katere se dokaže, da so bile zavestno napačne, so potrebne tudi zato, da se preprečijo nadaljnje zlonamerne prijave in ohrani verodostojnost sistema. Sorazmernost takšnih kazni bi morala zagotoviti, da potencialnih žvižgačev ne bodo odvrtačale od prijav.
- (103) Za vse odločitve organov, ki imajo negativni učinek na pravice, zagotovljene na podlagi te direktive, zlasti odločitve, s katerimi se pristojni organi odločijo, da bodo zaključili postopek v zvezi s prijavljeno kršitvijo, ker gre za očitno manjšo kršitev ali za ponavljajočo se prijavo, ali se odločijo, da določena prijava ne zasluži prednostne obravnave, se lahko opravi sodna presoja v skladu s členom 47 Listine.
- (104) Ta direktiva uvaja minimalne standarde in države članice bi morale imeti možnost uvesti ali ohraniti ugodnejše določbe za prijavitelja, pod pogojem, da te določbe ne posegajo v ukrepe za zaščito oseb, ki jih prijava zadeva. Prenos te direktive v nacionalno pravo nikakor ne bi smel biti podlaga za zniževanje ravni zaščite, ki se na področjih njene uporabe že zagotavlja v skladu z nacionalnim pravom.
- (105) V skladu s členom 26(2) PDEU mora notranji trg zajemati območje brez notranjih meja, na katerem je zagotovljen prost pretok blaga in storitev. Notranji trg bi moral državljanom Unije zagotoviti dodano vrednost v obliki boljše kakovosti in varnosti blaga in storitev, s čimer bi zagotovil visoke standarde javnega zdravja in varstva okolja ter prost pretok osebnih podatkov. Zato je člen 114 PDEU ustrezna pravna podlaga za sprejetje ukrepov, potrebnih za vzpostavitev in delovanje notranjega trga. Poleg člena 114 PDEU bi morala ta direktiva zagotoviti dodatne posebne pravne podlage za področja, na katerih se ukrepi Unije sprejemajo na podlagi člena 16, člena 43(2), člena 50, člena 53(1), členov 91 in 100, člena 168(4), člena 169, člena 192(1) in člena 325(4) PDEU ter člena 31 Pogodbe Euratom.
- (106) Stvarno področje uporabe te direktive temelji na opredelitvi področij, na katerih se zdi uvedba zaščite žvižgačev upravičena in potrebna na podlagi trenutno razpoložljivih dokazov. Tako vsebinsko področje uporabe bi se lahko razširilo na druga področja ali akte Unije, če se to izkaže kot potrebno za izboljšanje njihovega izvrševanja ob upoštevanju dokazov, ki se lahko pojavijo v prihodnosti, ali na podlagi ocene glede načina delovanja te direktive.
- (107) Kadar se sprejmejo bodoči zakonodajni akti, ki se nanašajo na področja politike, ki so zajeta s to direktivo, bi morale biti, kadar je to ustrezno, v njih navedeno, da se uporablja ta direktiva. Po potrebi bi bilo treba ustrezno prilagoditi stvarno področje uporabe te direktive in spremeniti Prilogo.

⁽⁴⁷⁾ Direktiva (EU) 2016/1919 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o brezplačni pravni pomoči za osumljene in obdolžene osebe v kazenskem postopku ter za zahtevane osebe v postopku na podlagi evropskega naloga za prijetje (UL L 297, 4.11.2016, str. 1).

- (108) Ker cilja te direktive, in sicer izboljšati izvrševanje na nekaterih področjih politike in glede aktov, na katerih lahko kršitve prava Unije povzročijo resno škodo za javni interes, z učinkovito zaščito žvižgačev, države članice ne morejo zadovoljivo doseči same ali z neuskklajenimi ukrepi, temveč se lažje doseže z ukrepi na ravni Unije z določitvijo skupnih minimalnih standardov za zaščito žvižgačev in glede na to, da lahko samo ukrepi na ravni Unije zagotovijo skladnost obstoječih pravil Unije o zaščiti žvižgačev in jih uskladijo, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (109) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in načela, priznana zlasti v Listini, zlasti v členu 11 Listine. Zato je bistveno, da se ta direktiva izvaja v skladu s temi pravicami in načeli, tako da se med drugim zagotovi popolno spoštovanje svobode izražanja in obveščanja, pravice do varstva osebnih podatkov, svobode gospodarske pobude, pravice do visoke ravni varstva potrošnikov, pravice do visoke ravni varovanja zdravja ljudi, pravice do visoke ravni varstva okolja, pravice do dobrega upravljanja, pravice do učinkovitega pravnega sredstva in pravice do obrambe.
- (110) V skladu s členom 28(2) Uredbe (ES) št. 45/2001 je bilo opravljeno posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

PODROČJE UPORABE, OPREDELITEV POJMOV IN POGOJI ZA ZAŠČITO

Člen 1

Namen

Namen te direktive je izboljšati izvrševanje prava in politik Unije na določenih področjih z določitvijo skupnih minimalnih standardov za zagotavljanje visoke ravni zaščite prijaviteljev kršitev prava Unije.

Člen 2

Stvarno področje uporabe

1. Ta direktiva določa skupne minimalne standarde za zaščito oseb, ki prijavijo naslednje kršitve prava Unije:
 - (a) kršitve, ki spadajo na področje uporabe aktov Unije iz Priloge, ki zadevajo naslednja področja:
 - (i) javno naročanje;
 - (ii) finančne storitve, produkti in trgi ter preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma;
 - (iii) varnost in skladnost izdelkov;
 - (iv) varnost v prometu;
 - (v) varstvo okolja;
 - (vi) zaščita pred sevanjem in jedrska varnost;
 - (vii) varnost hrane in krme, zdravje in dobrobit živali;
 - (viii) javno zdravje;
 - (ix) varstvo potrošnikov;
 - (x) varstvo zasebnosti in osebnih podatkov ter varnost omrežij in informacijskih sistemov;

- (b) kršitve, ki vplivajo na finančne interese Unije, kot so navedeni v členu 325 PDEU ter kot so podrobneje določeni v ustreznih ukrepih Unije;
- (c) kršitve, ki se nanašajo na notranji trg, kot je naveden v členu 26(2) PDEU, vključno s kršitvami pravil Unije o konkurenci in državni pomoči, ter kršitve, ki se nanašajo na notranji trg v zvezi z dejanji, ki kršijo pravila o davku od dohodkov pravnih oseb, ali ureditvami, katerih namen je pridobiti davčno ugodnost, ki izničuje cilj ali namen veljavnega prava o davku od dohodkov pravnih oseb.
2. Ta direktiva ne posega v pristojnost držav članic, da v nacionalnem pravu razširijo zaščito na področja ali dejanja, ki niso zajeta v odstavku 1.

Člen 3

Razmerje do drugih aktov Unije in nacionalnih določb

1. Kadar so posebna pravila za prijavo kršitev določena v sektorskih aktih Unije, navedenih v delu II Priloge, se uporabljajo navedena pravila. Določbe te direktive se uporabljajo, kolikor zadeva ni zavezujoče urejena v navedenih sektorskih aktih Unije.
2. Ta direktiva ne vpliva na obveznost držav članic, da zagotavljajo nacionalno varnost, ali njihovo pristojnost, da zaščitijo svoje bistvene varnostne interese. Zlasti se ne uporablja za prijave kršitev pravil o javnih naročilih z obrambnimi ali varnostnimi vidiki, razen če so zajeti v ustreznih aktih Unije.
3. Ta direktiva ne vpliva na uporabo prava Unije ali nacionalnega prava v zvezi s katerim koli od naslednjega:
- (a) varstvom tajnih podatkov;
- (b) varstvom poklicne skrivnosti odvetnikov in zdravnikov;
- (c) tajnostjo sodnih posvetovanj;
- (d) pravili kazenskega postopka.
4. Ta direktiva ne vpliva na nacionalna pravila o izvajanju pravic delavcev do posvetovanja z njihovimi predstavniki ali sindikati in o zaščiti pred neupravičenim škodljivim ukrepom, sprejetim zaradi takega posvetovanja, ter o avtonomnosti socialnih partnerjev in njihovi pravici do sklepanja kolektivnih pogodb. To ne posega v raven zaščite, ki jo zagotavlja ta direktiva.

Člen 4

Osebnostno področje uporabe

1. Ta direktiva se uporablja za prijavitelje, ki delajo v zasebnem ali javnem sektorju in ki so pridobili informacije o kršitvah v delovnem okolju, vključno vsaj z naslednjimi:
- (a) osebe, ki imajo status delavca v smislu člena 45(1) PDEU, vključno z javnimi uslužbenci;
- (b) osebe, ki imajo status samozaposlene osebe v smislu člena 49 PDEU;
- (c) delničarji in osebe v upravnem, upravljalnem ali nadzornem organu podjetja, vključno z neizvršnimi člani, ter prostovoljci in plačani ali neplačani pripravniki;
- (d) vse osebe, ki delajo pod nadzorom in vodstvom zunanjih izvajalcev, podizvajalcev in dobaviteljev.
2. Ta direktiva se uporablja za prijavitelje tudi, kadar prijavijo ali javno razkrijejo informacije o kršitvah, pridobljene v delovnem razmerju, ki se je medtem že končalo.

3. Ta direktiva se uporablja tudi za prijavitelje, katerih delovno razmerje se še ni začelo, kadar so bile informacije o kršitvi pridobljene med postopkom zaposlovanja ali v času drugih pogajanj pred podpisom pogodbe.
4. Ukrepi za zaščito prijaviteljev iz poglavja VI se po potrebi uporabljajo tudi za:
 - (a) posrednike;
 - (b) tretje osebe, ki so povezane s prijavitelji in bi lahko utrpele povračilne ukrepe v delovnem okolju, kot so sodelavci ali sorodniki prijavitelja, ter
 - (c) pravne subjekte, ki so v lasti prijaviteljev, za katere prijavitelji delajo ali so z njimi drugače povezani v delovnem okolju.

Člen 5

Opredeletve pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „kršitve“ pomeni dejanja ali opustitve dejanj, ki so:
 - (i) protizakonita in zadevajo akte Unije in področja, ki spadajo na stvarno področje uporabe iz člena 2, ali
 - (ii) v nasprotju s predmetom ali namenom pravil iz aktov Unije in s področij, ki spadajo na stvarno področje uporabe iz člena 2;
- (2) „informacije o kršitvah“ pomeni informacije, vključno z utemeljenimi sumi o dejanskih ali morebitnih kršitvah, do katerih je prišlo ali bo zelo verjetno prišlo v organizaciji, v kateri dela ali je delal prijavitelj, ali v drugi organizaciji, s katero je ali je bil prijavitelj v stiku v okviru svojega dela, ter o poskusih prikrivanja takšnih kršitev;
- (3) „prijava“ ali „prijaviti“ pomeni ustno ali pisno sporočanje informacij o kršitvah;
- (4) „notranja prijava“ pomeni ustno ali pisno sporočanje informacij o kršitvah znotraj pravnega subjekta v zasebnem ali javnem sektorju;
- (5) „zunanja prijava“ pomeni ustno ali pisno sporočanje informacij o kršitvah pristojnim organom;
- (6) „javno razkritje“ ali „javno razkriti“ pomeni dajanje informacij o kršitvah na voljo v javnosti;
- (7) „prijavitelj“ pomeni fizično osebo, ki prijavi ali javno razkrije informacije o kršitvah, pridobljene v okviru njenih delovnih dejavnosti;
- (8) „posrednik“ pomeni fizično osebo, ki pomaga prijavitelju v postopku prijave v delovnem okolju in katere pomoč bi morala biti zaupna;
- (9) „delovno okolje“ pomeni sedanje ali pretekle delovne dejavnosti v javnem ali zasebnem sektorju, ne glede na naravo teh dejavnosti, prek katerih osebe pridobijo informacije o kršitvah in pri katerih bi lahko te osebe utrpele povračilne ukrepe, če take informacije prijavijo;
- (10) „oseba, ki jo prijava zadeva“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki je v prijavi ali javnem razkritju navedena kot oseba, ki je obtožena kršitve ali je s to osebo povezana;
- (11) „povračilni ukrepi“ pomeni vsako neposredno ali posredno dejanje ali opustitev dejanja v delovnem okolju, ki je posledica notranje ali zunanje prijave ali javnega razkritja in ki povzroči ali lahko povzroči neupravičeno škodo prijavitelju;

- (12) „nadaljnje ukrepanje“ pomeni vsak ukrep, ki ga sprejme prejemnik prijave ali vsak pristojni organ, da se oceni točnost navedb iz prijave in po potrebi obravnava prijavljena kršitev, tudi z ukrepi, kot so notranja preiskava, preiskava, pregon, izterjava sredstev ali zaključek postopka;
- (13) „povratne informacije“ pomeni zagotavljanje informacij prijavitelju o predvidenem ali sprejetem nadaljnjem ukrepanju in o razlogih za tako nadaljnje ukrepanje;
- (14) „pristojni organ“ pomeni vsak nacionalni organ, ki je pooblaščen za prejemanje prijav v skladu s poglavjem III in dajanje povratnih informacij prijaviteljem in/ali je imenovan za izvajanje dolžnosti iz te direktive, zlasti v zvezi z nadaljnjim ukrepanjem.

Člen 6

Pogoji za zaščito prijaviteljev

1. Prijavitelji so upravičeni do zaščite na podlag te direktive, pod pogojem, da:
 - (a) na podlagi utemeljenih razlogov menijo, da so bile prijavljene informacije o kršitvah ob prijavi resnične in da take informacije spadajo na področje uporabe te direktive, ter
 - (b) so podali notranjo prijavo v skladu s členom 7 ali zunanjo prijavo v skladu s členom 10 ali so podali javno razkritje v skladu s členom 15.
2. Brez poseganja v obstoječe obveznosti omogočanja anonimnih prijav v skladu s pravom Unije ta direktiva ne vpliva na pristojnost držav članic, da odločijo o tem, ali morajo pravni subjekti v zasebnem ali javnem sektorju in pristojni organi sprejeti anonimne prijave kršitev in na podlagi anonimnih prijav nadalje ukrepati.
3. Tudi osebe, ki so anonimno prijavile ali javno razkrile informacije o kršitvah, vendar je bila njihova identiteta nato razkrita in so utrpeli povračilne ukrepe, so upravičene do zaščite, določene v poglavju VI, pod pogojem, da izpolnjujejo pogoje iz odstavka 1.
4. Osebe, ki ustreznim institucijam, organom, uradom ali agencijam Unije prijavijo kršitve, ki spadajo na področje uporabe te direktive, so upravičene do zaščite, kot je določena v tej direktivi, pod enakimi pogoji kot osebe, ki podajo zunanjo prijavo.

POGLAVJE II

NOTRANJE PRIJAVE IN NADALJNJE UKREPANJE

Člen 7

Prijave po notranjih kanalih za prijavo

1. Informacije o kršitvah se lahko po splošnem načelu in brez poseganja v člena 10 in 15 prijavijo po notranjih kanalih in postopkih za prijavo, določenih v tem poglavju.
2. Države članice spodbujajo prijave preko notranjih kanalov za prijavo pred prijavami po zunanjih kanalih za prijavo, kadar je mogoče kršitev učinkovito notranje obravnavati in kadar prijavitelj meni, da ni tveganja povračilnih ukrepov.
3. Ustrezne informacije o uporabi notranjih kanalov za prijavo iz odstavka 2 se zagotovijo v okviru obveščanja, ki ga zagotavljajo pravni subjekti v zasebnem in javnem sektorju na podlagi točke (g) člena 9(1) ter pristojni organi na podlagi točke (a) člena 12(4) in člena 13.

Člen 8

Obveznost vzpostavitve notranjih kanalov za prijavo

1. Države članice zagotovijo, da pravni subjekti v zasebnem in javnem sektorju po posvetovanju in v dogovoru s socialnimi partnerji, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu, vzpostavijo kanale in postopke za notranjo prijavo in za nadaljnje ukrepanje.

2. Kanali in postopki iz odstavka 1 tega člena delavcem v subjektu omogočajo, da prijavijo informacije o kršitvah. Omogočajo lahko drugim osebam iz točk (b), (c) in (d) člena 4(1) ter člena 4(2), ki so v stiku s subjektom med svojimi delovnimi dejavnostmi, da tudi prijavijo informacije o kršitvah.
3. Odstavek 1 se uporablja za pravne subjekte v zasebnem sektorju s 50 ali več delavci.
4. Prag, določen v odstavku 3, se ne uporablja za subjekte, ki spadajo na področje uporabe aktov Unije iz delov I.B in II Priloge.
5. Kanale za prijavo lahko notranje upravlja oseba ali oddelek, imenovan za ta namen, ali pa jih zunanje zagotavlja tretja oseba. Zaščitni ukrepi in zahteve iz člena 9(1) se uporabljajo tudi za tretje osebe, ki jim je bilo poverjeno upravljanje kanalov za prijavo za pravni subjekt v zasebnem sektorju.
6. Pravni subjeki v zasebnem sektorju s 50 do 249 delavci si lahko delijo sredstva za prejemanje prijav in za vse preiskave, ki se opravijo. To ne posega v obveznosti ohranjanja zaupnosti, dajanja povratnih informacij ter obravnavanja prijavitelne kršitve, ki so takim subjektom naložene s to direktivo.
7. Države članice lahko po ustrezni oceni tveganja, pri kateri se upošteva narava dejavnosti subjektov in posledično stopnja tveganja, predvsem za okolje in javno zdravje, zahtevajo, da pravni subjeki v zasebnem sektorju z manj kot 50 delavci vzpostavijo notranje kanale in postopke za prijavo v skladu s poglavjem II.
8. Države članice Komisiji uradno sporočijo vsako odločitev, da od pravnih subjektov v zasebnem sektorju zahtevajo vzpostavitev notranjih kanalov za prijavo na podlagi odstavka 7. To uradno sporočilo vključuje razloge za odločitev in merila, uporabljena pri oceni tveganja iz odstavka 7. Komisija navedeno odločitev sporoči drugim državam članicam.
9. Odstavek 1 se uporablja za pravne subjekte v javnem sektorju, vključno z vsemi subjekti v lasti ali pod nadzorom takšnih subjektov.

Države članice lahko od obveznosti iz odstavka 1 izvzamejo občine z manj kot 10 000 prebivalci ali z manj kot 50 delavci ali druge subjekte iz prvega pododstavka tega odstavka z manj kot 50 delavci.

Države članice lahko določijo, da lahko občine uporabljajo skupne notranje kanale za prijavo ali da jih upravljajo skupni občinski organi v skladu z nacionalnim pravom, pod pogojem, da so skupni notranji kanali za prijavo ločeni od ustreznih zunanjih kanalov za prijavo in so samostojni.

Člen 9

Postopki za notranjo prijavo in nadaljnje ukrepanje

1. Postopki za notranjo prijavo in nadaljnje ukrepanje iz člena 8 vključujejo naslednje:
 - (a) kanale za prejemanje prijav, ki so oblikovani, vzpostavljeni in se upravljajo na varen način, ki zagotavlja zaščito zaupnosti identitete prijavitelja in vseh tretjih oseb, omenjenih v prijavi, ter nepooblaščenemu osebju preprečujejo dostop do teh kanalov;
 - (b) potrdilo o prejemu prijave, ki se prijavitelju pošlje v sedmih dneh od prejema;
 - (c) imenovanje nepristranske osebe ali oddelka, pristojnega za nadaljnje ukrepanje po prijavah, ki je lahko ista oseba ali oddelek, ki prejeme prijave, in ki bo komuniciral s prijaviteljem ter po potrebi tega prijavitelja zaprosil za nadaljnje informacije in mu dajal povratne informacije;
 - (d) skrbno nadaljnje ukrepanje s strani imenovane osebe ali oddelka iz točke (c);
 - (e) skrbno nadaljnje ukrepanje po anonimnih prijavah, kadar je to predvideno v nacionalnem pravu;

- (f) razumen časovni okvir za dajanje povratnih informacij, ki ni daljši od treh mesecev po potrditvi prejema ali, če potrdilo ni bilo poslano prijavitelju, treh mesecev po izteku sedemdnevnega obdobja od podaje prijave;
- (g) zagotovitev jasnih in enostavno dostopnih informacij o postopkih za zunanjo prijavo pristojnim organom v skladu s členom 10 in, kadar je ustrezno, institucijam, organom, uradom ali agencijam Unije.

2. Kanali iz točke (a) odstavka 1 omogočajo pisne ali ustne prijave ali oboje. Ustna prijava je mogoča po telefonu ali prek drugih sistemov glasovnega sporočanja, na zahtevo prijavitelja pa tudi na osebni sestanku, organiziranem v razumnem časovnem okviru.

POGLAVJE III

ZUNANJE PRIJAVE IN NADALJNJE UKREPANJE

Člen 10

Prijavljanje po zunanjih kanalih za prijavo

Brez poseganja v točko (b) člena 15(1) prijavitelj informacije o kršitvah prijavi z uporabo kanalov in postopkov iz členov 11 in 12, potem ko je najprej uporabil notranje kanale za prijavo, ali s prijavo neposredno prek zunanjih kanalov za prijavo.

Člen 11

Obveznost vzpostavitve zunanjih kanalov za prijavo in nadaljnega ukrepanja po prijavih

1. Države članice imenujejo organe, pristojne za prejemanje prijav, dajanje povratnih informacij in nadaljnje ukrepanje po prijavih, ter jim zagotovijo zadostna sredstva.
2. Države članice zagotovijo, da pristojni organi:
 - (a) vzpostavijo neodvisne in samostojne zunanje kanale za prijavo, za prejemanje informacij o kršitvah in ravnanje z njimi;
 - (b) hitro, v vsakem primeru pa v sedmih dneh od prejema prijave, potrdijo ta prejem, razen če prijavitelj izrecno zahteva drugače ali če pristojni organ utemeljeno meni, da bi potrditev o prejemu prijave ogrozila varstvo identitete prijavitelja;
 - (c) skrbno nadalje ukrepajo po prijavih;
 - (d) prijavitelju dajejo povratne informacije v razumnem časovnem okviru, ki ni daljši od treh mesecev ali, v ustrezno utemeljenih primerih, šest mesecev;
 - (e) prijavitelju sporočijo končni rezultat preiskav, ki so sledile prijavi, v skladu s postopki, določenimi v nacionalnem pravu;
 - (f) informacije iz prijave pravočasno posredujejo pristojnim institucijam, organom, uradom oziroma agencijam Unije v nadaljnjo preiskavo, kadar tako določa pravo Unije ali nacionalno pravo.
3. Države članice lahko določijo, da se lahko pristojni organi po ustrezni oceni zadeve odločijo, da je prijavljena kršitev očitno manjša in zanjo ni potrebno dodatno nadaljnje ukrepanje na podlagi te direktive, razen zaključka postopka. To ne vpliva na druge obveznosti ali druge postopke, ki se uporabljajo pri obravnavi prijavljene kršitve, ali na zaščito, ki je s to direktivo zagotovljena v zvezi z notranjimi ali zunanji prijavi. V takem primeru pristojni organi prijavitelju uradno sporočijo svojo odločitev in razloge zanjo.
4. Države članice lahko določijo, da se lahko pristojni organi odločijo, da zaključijo postopke glede ponavljajočih se prijav, ki ne vključujejo nobenih pomembnih novih informacij o kršitvah v primerjavi s preteklo prijavo, v zvezi s katero so bili ustrezni postopki že zaključeni, razen če nove pravne ali stvarne okoliščine upravičujejo drugačno nadaljnje ukrepanje. V takem primeru pristojni organi prijavitelju uradno sporočijo svojo odločitev in razloge zanjo.

5. Države članice lahko odločijo, da lahko pristojni organi v primeru velikega števila prijav prednostno obravnavajo prijave o resnih kršitvah ali kršitvah bistvenih določb s področja uporabe te direktive, brez poseganja v časovni okvir, določen v točki (d) odstavka 2.

6. Države članice zagotovijo, da vsak organ, ki je prejel prijavo, vendar ni pristojen za obravnavanje prijavljene kršitve, prijavo v razumnem času na varen način posreduje pristojnemu organu ter da je prijavitelj o tem posredovanju brez odlašanja obveščen.

Člen 12

Oblika zunanjih kanalov za prijavo

1. Zunanji kanali za prijavo se štejejo za neodvisne in samostojne, če izpolnjujejo vsa naslednja merila:
 - (a) so oblikovani, vzpostavljeni in delujejo na način, ki zagotavlja popolnost, celovitost in zaupnost informacij ter nepooblaščenemu osebju pristojnega organa preprečuje dostop do teh kanalov;
 - (b) omogočajo shranjevanje informacij v trajni obliki v skladu s členom 18, da se omogoči izvedba nadaljnjih preiskav.
2. Zunanji kanali za prijavo omogočajo pisne in ustne prijave. Ustna prijava je mogoča po telefonu ali prek drugih sistemov glasovnega sporočanja, na zahtevo prijavitelja pa tudi na osebnem sestanku, organiziranem v razumnem časovnem okviru.
3. Pristojni organi zagotovijo, da v primerih, ko je prijava prejeta prek kanalov, ki niso kanali za prijavo iz odstavkov 1 in 2, ali jo prejme osebje, ki ni odgovorno za obravnavanje prijav, osebje, ki prejme prijavo, ne sme razkriti informacij, ki bi lahko razkrile identiteto prijavitelja ali osebe, ki jo prijava zadeva, ter da prijavo brez sprememb takoj posreduje osebju, odgovornemu za obravnavanje prijav.
4. Države članice zagotovijo, da imajo pristojni organi osebje, odgovorno za obravnavanje prijav, zlasti za:
 - (a) zagotavljanje informacij o postopkih za prijavo vsem zainteresiranim osebam;
 - (b) prejemanje prijav in nadaljnje ukrepanje;
 - (c) vzdrževanje stikov s prijaviteljem, da mu lahko dajejo povratne informacije in po potrebi od njega zahtevajo dodatne informacije.
5. Osebje iz odstavka 4 prejme posebno usposabljanje za namene obravnave prijav.

Člen 13

Informacije v zvezi s prejemom prijav in nadaljnjim ukrepanjem

Države članice zagotovijo, da pristojni organi na svojih spletnih mestih v ločenem, lahko prepoznavnem in dostopnem oddelku objavijo vsaj naslednje informacije:

- (a) pogoje za upravičenost do zaščite na podlagi te direktive;
- (b) kontaktne podatke za zunanje kanale za prijavo iz člena 12, zlasti elektronske in poštne naslove, ter telefonske številke za take kanale z navedbo, ali se telefonski pogovori snemajo;
- (c) postopke, ki se uporabljajo za prijave kršitev, vključno z načinom, na katerega lahko pristojni organ od prijavitelja zahteva, da pojasni prijavljene informacije ali zagotovi dodatne informacije, časovnim okvirom za dajanje povratnih informacij ter vrsto in vsebino takih povratnih informacij;
- (d) ureditev zaupnosti, ki se uporablja za prijave, in zlasti informacije v zvezi z obdelavo osebnih podatkov v skladu s členom 17 te direktive, členoma 5 in 13 Uredbe (EU) 2016/679, členom 13 Direktive (EU) 2016/680 in členom 15 Uredbe (EU) 2018/1725, kot je ustrezno;

- (e) naravo nadaljnjega ukrepanja po prijavi;
- (f) pravna sredstva in postopke za zaščito pred povračilnimi ukrepi, ter možnosti za zaupno svetovanje osebam, ki nameravajo podati prijavo;
- (g) izjavo, v kateri so jasno pojasnjeni pogoji, pod katerimi so osebe, ki podajo prijavo pristojnemu organu, zaščitene pred naložitvijo odgovornosti za kršitev zaupnosti na podlagi člena 21(2) in
- (h) po potrebi kontaktne podatke informacijskega centra ali enotnega neodvisnega upravnega organa iz člena 20(3).

Člen 14

Pregled postopkov s strani pristojnih organov

Države članice zagotovijo, da pristojni organi redno pregledujejo svoje postopke za prejetje prijav in njihovo nadaljnje ukrepanje, in sicer vsaj enkrat na tri leta. Pri pregledu takih postopkov pristojni organi upoštevajo svoje izkušnje kot tudi izkušnje drugih pristojnih organov ter ustrezno prilagodijo svoje postopke.

POGLAVJE IV

JAVNA RAZKRITJA

Člen 15

Javna razkritja

1. Oseba, ki poda javno razkrije, je upravičena do zaščite na podlagi te direktive, če je izpolnjen kateri koli od naslednjih pogojev:
 - (a) oseba je najprej podala notranjo in zunanjo prijavo ali neposredno zunanjo prijavo v skladu s poglavjema II in III, vendar v odgovor na prijavo ni bil sprejet noben ustrezen ukrep v časovnem okviru iz točke (f) člena 9(1) ali točke (d) člena 11(2), ali
 - (b) oseba ima utemeljene razloge za domnevo, da:
 - (i) lahko kršitev pomeni neposredno ali očitno nevarnost za javni interes, na primer če gre za izredne razmere ali obstaja tveganje nepopravljive škode, ali
 - (ii) v primeru zunanje prijave obstaja tveganje povračilnih ukrepov ali pa je zaradi posebnih okoliščin primera le malo možnosti, da bo kršitev ustrezno obravnavana, na primer ko bi se dokazi lahko skrili ali uničili ali ko bi se organ nedovoljeno dogovarjal s storilcem kršitve ali je vpleten v kršitev.
2. Ta člen se ne uporablja v primerih, ko oseba informacije neposredno razkrije medijem na podlagi posebnih nacionalnih določb, s katerimi je vzpostavljen sistem zaščite v zvezi s svobodo izražanja in obveščanja.

POGLAVJE V

DOLOČBE, KI SE UPORABLJAJO ZA NOTRANJE IN ZUNANJE PRIJAVE

Člen 16

Dolžnost varovanja zaupnosti

1. Države članice zagotovijo, da se identiteta prijavitelja brez izrecnega soglasja te osebe ne razkrije nikomur razen pooblaščenemu osebju, pristojnemu za prejetje prijav ali nadaljnje ukrepanje po prijavi. To velja tudi za vse druge informacije, iz katerih je mogoče neposredno ali posredno sklepati o identiteti prijavitelja.
2. Z odstopanjem od odstavka 1 se smejo identiteta prijavitelja in vse druge informacije iz odstavka 1 razkriti le, kadar je to nujna in sorazmerna obveznost, določena v pravu Unije ali nacionalnem pravu v zvezi s preiskavami nacionalnih organov ali sodnimi postopki, tudi z namenom zaščite pravice osebe, ki jo prijava zadeva.

3. Za razkritja, podana na podlagi odstopanja iz odstavka 2, se v skladu z veljavnimi pravili Unije in nacionalnimi pravili uporabljajo ustrezni zaščitni ukrepi. Zlasti je treba prijavitelje obvestiti, preden se njihova identiteta razkrije, razen če bi takšno obvestilo ogrozilo povezane preiskave ali sodne postopke. Pri obveščanju prijaviteljev jim pristojni organ pošlje pisno pojasnilo razlogov za razkritje zadevnih zaupnih podatkov.

4. Države članice zagotovijo, da pristojni organi, ki prejmejo informacije o kršitvah, ki vključujejo poslovne skrivnosti, teh poslovne skrivnosti ne uporabljajo ali jih razkrivajo za namene, ki grejo preko namenov, potrebnih za ustrezno nadaljnje ukrepanje.

Člen 17

Obdelava osebnih podatkov

Vsaka obdelava osebnih podatkov v skladu s to direktivo, vključno z izmenjavo ali prenosom osebnih podatkov s strani pristojnih organov, se izvede v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 in Direktivo (EU) 2016/680. Vsaka izmenjava ali prenos informacij s strani institucij, organov, uradov ali agencij Unije se izvede v skladu z Uredbo (EU) 2018/1725.

Osebni podatki, za katere je očitno, da niso relevantni za obravnavo konkretne prijave, se ne zbirajo oziroma se v primeru, če se zberejo pomotoma, izbrišejo brez nepotrebnega odlašanja.

Člen 18

Vodenje evidenc o prijavih

1. Države članice zagotovijo, da pravni subjekti v zasebnem in javnem sektorju ter pristojni organi vodijo evidenco o vsaki prejeti prijavi v skladu z zahtevami glede zaupnosti iz člena 16. Prijave se hranijo le, dokler je to potrebno in sorazmerno, da se upoštevajo zahteve, ki so naložene s to direktivo ali druge zahteve, ki so naložene s pravom Unije ali nacionalnim pravom.

2. Kadar se prijava poda po telefonski zvezi ali drugem sistemu za glasovno sporočanje, ki snema klice, imajo pravni subjekti v zasebnem in javnem sektorju ter pristojni organi, če prijavitelj s tem soglaša, pravico, da ustno prijavo dokumentirajo na enega od naslednjih načinov:

(a) s posnetkom pogovora v trajni in dostopni obliki ali

(b) s popolnim in točnim zapisom pogovora, ki ga pripravi osebje, odgovorno za obravnavo prijave.

Pravni subjekti v zasebnem in javnem sektorju ter pristojni organi prijavitelju dajo možnost, da preveri, popravi in s podpisom potrdi zapis klica.

3. Kadar se prijava poda po telefonski zvezi ali drugem sistemu za glasovno sporočanje, ki ne snema klicev, imajo pravni subjekti v zasebnem in javnem sektorju ter pristojni organi pravico, da ustno prijavo dokumentirajo v obliki natančnega zapisnika pogovora, ki ga zapiše osebje, odgovorno za obravnavo prijave. Pravni subjekti v zasebnem in javnem sektorju ter pristojni organi prijavitelju dajo možnost, da preveri, popravi in s podpisom potrdi zapisnik pogovora.

4. Kadar oseba za namene prijave na podlagi členov 9(2) in 12(2) zahteva sestanek z osebjem pravnih subjektov v zasebnem in javnem sektorju ali pristojnih organov, pravni subjekti v zasebnem in javnem sektorju ter pristojni organi zagotovijo, če prijavitelj s tem soglaša, da se vodijo popolne in točne evidences o sestanku v trajni in dostopni obliki.

Pravni subjekti v zasebnem in javnem sektorju ter pristojni organi imajo pravico, da sestanek dokumentirajo na enega od naslednjih načinov:

(a) s posnetkom pogovora v trajni in dostopni obliki ali

(b) s točnim zapisnikom sestanka, ki ga pripravi osebje, odgovorno za obravnavo prijave.

Pravni subjekti v zasebnem in javnem sektorju ter pristojni organi prijavitelju dajo možnost, da preveri, popravi in s podpisom potrdi zapisnik sestanka.

POGLAVJE VI

ZAŠČITNI UKREPI

Člen 19

Prepoved povračilnih ukrepov

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi prepovejo vsakršno obliko povračilnih ukrepov zoper osebe iz člena 4, vključno z grožnjami povračilnih ukrepov in poskusi povračilnih ukrepov, med drugim zlasti ukrepe, kot so:

- (a) začasna odstranitev z dela, začasna odpustitev, odpustitev ali enakovredni ukrepi;
- (b) premestitev na nižje delovno mesto ali zadržanje napredovanja;
- (c) prenos delovnih nalog, sprememba kraja delovnega mesta, znižanje plače, sprememba delovnega časa;
- (d) zadržanje usposabljanja;
- (e) negativna ocena uspešnosti ali negativna zaposlitvena referenca;
- (f) uvedba ali izvajanje katerega koli disciplinskega ukrepa, opomina ali druge kazni, vključno s finančno kaznijo;
- (g) prisila, ustrahovanje, nadlegovanje ali izobčenje;
- (h) diskriminacija, slabša ali nepravilna obravnava;
- (i) opustitev spremembe pogodbe o zaposlitvi za določen čas v pogodbo za nedoločen čas, če je delavec upravičeno pričakoval, da mu bo ponujena zaposlitev za nedoločen čas;
- (j) nepodaljšanje ali predčasno prenehanje pogodbe o zaposlitvi za določen čas;
- (k) škoda, tudi za ugled osebe, zlasti na družbenih medijih, ali finančna izguba, vključno z izgubo posla in izgubo dohodka;
- (l) uvrstitev na črno listo na podlagi neformalnega ali formalnega dogovora v sektorju ali industriji, kar lahko pomeni, da oseba v prihodnosti ne bo našla zaposlitve v zadevnem sektorju ali industriji;
- (m) predčasna prekinitve ali odpoved pogodbe za blago ali storitve;
- (n) razveljavitev licence ali dovoljenja;
- (o) napotitev k psihiatru ali zdravniku.

Člen 20

Podporni ukrepi

1. Države članice zagotovijo, da imajo osebe iz člena 4 po potrebi dostop do podpornih ukrepov, kot so zlasti:
 - (a) celovite in neodvisne informacije ter nasveti, ki so enostavno dostopni javnosti in brezplačni, v zvezi s postopki in pravnimi sredstvi, ki so na voljo za zaščito pred povračilnimi ukrepi, ter pravicami osebe, ki jo prijavi zadeva;
 - (b) učinkovita pomoč pristojnih organov pred katerim koli zadevnim organom, ki je vključen v zaščito teh oseb pred povračilnimi ukrepi, vključno, kadar je to določeno z nacionalnim pravom, s potrdili, da so upravičene do zaščite v skladu s to direktivo, in
 - (c) pravna pomoč v kazenskih in čezmejnih civilnih postopkih v skladu z Direktivo (EU) 2016/1919 in Direktivo 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁴⁸⁾ ter v skladu z nacionalnim pravom, pravna pomoč v nadaljnjih postopkih ter pravno svetovanje ali druga pravna pomoč.

⁽⁴⁸⁾ Direktiva 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah (UL L 136, 24.5.2008, str. 3).

2. Države članice lahko prijaviteljem v okviru pravnih postopkov zagotovijo finančno pomoč in podporne ukrepe, vključno s psihološko podporo.
3. Podporne ukrepe iz tega člena lahko po potrebi zagotavlja informacijski center ali enoten in jasno določen neodvisen upravni organ.

Člen 21

Ukrepi za zaščito pred povračilnimi ukrepi

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da so osebe iz člena 4 zaščitene pred povračilnimi ukrepi. Taki ukrepi vključujejo zlasti ukrepe iz odstavkov 2 do 8 tega člena.
2. Brez poseganja v člen 3(2) in (3) se šteje, da osebe, ki informacije o kršitvah prijavijo ali javno razkrijejo v skladu s to direktivo, ne kršijo nobene omejitve glede razkritja informacij in ne nosijo nobene odgovornosti, povezane s takšno prijavo ali javnim razkritjem, pod pogojem, da so na podlagi utemeljenih razlogov menile, da je bila prijava ali javno razkritje takšnih informacij nujna za razkritje kršitve na podlagi te direktive.
3. Prijavitelji ne nosijo odgovornosti v zvezi s pridobitvijo ali dostopom do informacij, ki so prijavljene ali javno razkrite, pod pogojem, da takšna pridobitev ali dostop ni samostojno kaznivo dejanje. V primeru, da pridobitev ali dostop predstavlja samostojno kaznivo dejanje, kazensko odgovornost še naprej ureja veljavno nacionalno pravo.
4. Vsakršno drugo morebitno odgovornost prijaviteljev, ki izhaja iz dejanj ali opustitev dejanj, ki niso povezana s prijavo ali javnim razkritjem ali niso potrebna za razkritje kršitve na podlagi te direktive, še naprej ureja veljavno pravo Unije ali nacionalno pravo.
5. V postopkih pred sodiščem ali drugim organom v zvezi s škodo, ki jo je utrpel prijavitelj, in če ta prijavitelj prikaže, da je podal prijavo ali javno razkritje in utrpel škodo, se domneva, da je bila škoda povračilni ukrep za prijavo ali javno razkritje. V takšnih primerih mora oseba, ki je sprejela škodljiv ukrep, dokazati, da je bil ta ukrep ustrezno utemeljen.
6. Osebe iz člena 4 imajo dostop do popravnih ukrepov proti povračilnim ukrepom, vključno z začasnimi ukrepi, dokler se ne končajo pravni postopki v skladu z nacionalnim pravom.
7. Osebe iz člena 4 v pravnih postopkih, tudi v zvezi z obrekovanjem, kršitvijo avtorskih pravic, kršitvijo zaupnosti, kršitvijo pravil o varstvu podatkov, razkrivanjem poslovnih skrivnosti ali odškodninskimi zahtevki, ki temeljijo na zasebnem, javnem ali kolektivnem delovnem pravu, ne nosijo nobene odgovornosti zaradi prijav ali javnih razkritij na podlagi te direktive. Te osebe imajo pravico, da se sklicujejo na to prijavo ali javno razkritje, ko predlagajo zavrnitev zadeve, pod pogojem, da so na podlagi utemeljenih razlogov menili, da je bila prijava ali javno razkritje nujna za razkritje kršitve na podlagi te direktive.

Kadar oseba prijavi ali javno razkrije informacije o kršitvah, ki spadajo na področje uporabe te direktive, in te informacije vključujejo poslovne skrivnosti in kadar ta oseba izpolnjuje pogoje iz te direktive, se takšna prijava ali javno razkritje šteje za zakonito pod pogoji iz člena 3(2) Direktive (EU) 2016/943.

8. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev pravnih sredstev in polnega nadomestila za povzročeno škodo za osebe iz člena 4 v skladu z nacionalnim pravom.

Člen 22

Ukrepi za zaščito oseb, ki jih prijava zadeva

1. Države članice v skladu z Listino zagotovijo, da osebe, ki jih prijava zadeva, v celoti uživajo pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sojenja ter domneve nedolžnosti in pravice do obrambe, vključno s pravico do zaslišanja in pravico do dostopa do svojega spisa.
2. Pristojni organi v skladu z nacionalnim pravom zagotovijo, da identiteta oseb, ki jih prijava zadeva, ostane zaščitena toliko časa, kolikor traja preiskava, ki sledi prijavi ali javnemu razkritju.

3. Pravila iz členov 12, 17 in 18 v zvezi z zaščito identitete prijavitelja se uporabljajo tudi za zaščito identitete oseb, ki jih prijava zadeva.

Člen 23

Kazni

1. Države članice zagotovijo učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni, ki se uporabljajo za fizične ali pravne osebe, ki:

- (a) ovirajo ali poskušajo ovirati prijave;
- (b) uvedejo povračilne ukrepe proti osebam iz člena 4;
- (c) sprožajo zlonamerne postopke proti osebam iz člena 4;
- (d) kršijo dolžnost ohranjanja zaupnosti identitete prijaviteljev, kot je navedeno v členu 16.

2. Države članice zagotovijo učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni, ki se uporabljajo v zvezi s prijavitelji, kadar se ugotovi, da so zavestno prijavili ali javno razkrili lažne informacije. Države članice zagotovijo tudi ukrepe za nadomestilo škode, ki nastane zaradi takšnih prijav ali javnih razkritij, v skladu z nacionalnim pravom.

Člen 24

Prepoved odpovedi pravicam in pravnim sredstvom

Države članice zagotovijo, da ni mogoča odpoved pravicam in pravnim sredstvom, zagotovljenim na podlagi te direktive, niti njihovo omejevanje s kakršnim koli sporazumom, politikom, obliko zaposlitve ali pogojem zanjo, vključno z arbitražnim dogovorom pred nastankom spora.

POGLAVJE VII

KONČNE DOLOČBE

Člen 25

Ugodnejša obravnava in klavzula o prepovedi poslabšanja položaja

1. Brez poseganja v člen 22 in člen 23(2) lahko države članice uvedejo ali ohranijo določbe, ki so za pravice prijaviteljev ugodnejše od tistih iz te direktive.

2. Izvajanje te direktive pod nobenim pogojem ne predstavlja podlage za znižanje ravni zaščite, ki jo na področjih, zajetih s to direktivo, države članice že zagotavljajo.

Člen 26

Prenos in prehodno obdobje

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 17. decembra 2021.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 države članice v zvezi s pravnimi subjekti v zasebnem sektorju s 50 do 249 delavci do 17. decembra 2023 sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev z obveznostjo vzpostavitve notranjih kanalov za prijavo na podlagi člena 8(3).

3. Države članice se v sprejetih predpisih iz odstavkov 1 in 2 sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice. Komisiji nemudoma sporočijo besedila navedenih predpisov.

Člen 27

Poročilo, ocena in pregled

1. Države članice Komisiji zagotovijo vse ustrezne informacije o izvajanju in uporabi te direktive. Komisija na podlagi zagotovljenih informacij Evropskemu parlamentu in Svetu do 17. decembra 2023 predloži poročilo o izvajanju in uporabi te direktive.

2. Brez poseganja v obveznosti prijavljanja, določene v drugih pravnih aktih Unije, države članice Komisiji vsako leto predložijo naslednje statistične podatke o prijavah iz poglavja III, po možnosti v zbirni obliki, če so ti na voljo na centralni ravni v zadevni državi članici:

- (a) število prijav, ki jih prejmejo pristojni organi;
- (b) število preiskav in postopkov, začelih na podlagi takih prijav, ter njihov rezultat in
- (c) oceno finančne škode, če je ugotovljena, ter izterjane zneske po preiskavah in postopkih v zvezi s prijavljenimi kršitvami.

3. Komisija ob upoštevanju svojega poročila, predloženega v skladu z odstavkom 1, in statističnih podatkov držav članic, predloženih v skladu z odstavkom 2, do 17. decembra 2025 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem oceni učinek nacionalnega prava, s katerim se prenaša ta direktiva. V poročilu oceni način delovanja te direktive in preuči potrebo po dodatnih ukrepih, po potrebi vključno s spremembami za razširitev področja uporabe te direktive na druge akte ali področja Unije, zlasti izboljšanje delovnega okolja za zaščito zdravja in varnosti delavcev ter delovnih pogojev.

Poleg ocene iz prvega pododstavka se v poročilu oceni, kako so države članice v okviru svojih obveznosti uporabljale obstoječe mehanizme sodelovanja za spremljanje prijav v zvezi s kršitvami, ki spadajo na področje uporabe te direktive, in splošneje, kako sodelujejo v primerih kršitev s čezmejno razsežnostjo.

4. Komisija poročila iz odstavkov 1 in 3 objavi in poskrbi, da so enostavno dostopna.

Člen 28

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 29

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu, 23. oktobra 2019

Za Evropski parlament

Predsednik

D. M. SASSOLI

Za Svet

Predsednica

T. TUPPURAINEN

PRILOGA

Del I

A. Točka (a)(i) člena 2(1) – javno naročanje:

1. Postopkovna pravila za javno naročanje in podeljevanje koncesij, podeljevanje pogodb na področjih obrambe in varnosti ter podeljevanje pogodb s strani naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetske in prometnem sektorju ter sektorju poštne storitev, in vseh drugih pogodb, kot jih določajo:

- (i) Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L 94, 28.3.2014, str. 1);
- (ii) Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65);
- (iii) Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetske in prometnem sektorju ter sektorju poštne storitev ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 243);
- (iv) Direktiva 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti, ter spremembi direktiv 2004/17/ES in 2004/18/ES (UL L 216, 20.8.2009, str. 76).

2. Revizijski postopki, kot jih urejajo:

- (i) Direktiva Sveta 92/13/EGS z dne 25. februarja 1992 o uskladitvi zakonov in drugih predpisov o uporabi pravil Skupnosti za oddajo javnih naročil podjetij na vodnem, energetske, transportnem in telekomunikacijskem področju (UL L 76, 23.3.1992, str. 14);
- (ii) Direktiva Sveta 89/665/EGS z dne 21. decembra 1989 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o uporabi revizijskih postopkov oddaje javnih naročil za preskrbo in javnih naročil za gradnje (UL L 395, 30.12.1989, str. 33).

B. Točka (a)(ii) člena 2(1) – finančne storitve, produkti in trgi ter preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma:

Pravila o vzpostavitvi regulativnega in nadzornega okvira ter o zaščiti potrošnikov in vlagateljev na področju trgov finančnih storitev in kapitalnih trgov v Uniji, bančništva, kreditov, naložb, zavarovalnic in pozavarovalnic, poklicnih ali osebnih pokojninskih produktov, vrednostnih papirjev, investicijskih skladov, plačilnih storitev in dejavnosti s seznama v Prilogi I k Direktivi 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338), kot jih določajo:

- (i) Direktiva 2009/110/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti ter nadzoru skrbnega in varnega poslovanja institucij za izdajo elektronskega denarja ter o spremembah direktiv 2005/60/ES in 2006/48/ES in razveljavitvi Direktive 2000/46/ES (UL L 267, 10.10.2009, str. 7);
- (ii) Direktiva 2011/61/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2011 o upraviteljih alternativnih investicijskih skladov in spremembah direktiv 2003/41/ES in 2009/65/ES ter uredb (ES) št. 1060/2009 in (EU) št. 1095/2010 (UL L 174, 1.7.2011, str. 1);
- (iii) Uredba (EU) št. 236/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o prodaji na kratko in določenih vidikih poslov kreditnih zamenjav (UL L 86, 24.3.2012, str. 1);
- (iv) Uredba (EU) št. 345/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2013 o evropskih skladih tvegane kapitala (UL L 115, 25.4.2013, str. 1);

- (v) Uredba (EU) št. 346/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2013 o evropskih skladih za socialno podjetništvo (UL L 115, 25.4.2013, str. 18);
- (vi) Direktiva 2014/17/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. februarja 2014 o potrošniških kreditnih pogodbah za stanovanjske nepremičnine in spremembi direktiv 2008/48/ES in 2013/36/EU ter Uredbe (EU) št. 1093/2010 (UL L 60, 28.2.2014, str. 34);
- (vii) Uredba (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa in razveljavitvi Sklepa Komisije 2005/909/ES (UL L 158, 27.5.2014, str. 77);
- (viii) Uredba (EU) št. 600/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov in spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 173, 12.6.2014, str. 84);
- (ix) Direktiva (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o plačilnih storitvah na notranjem trgu, spremembah direktiv 2002/65/ES, 2009/110/ES ter 2013/36/EU in Uredbe (EU) št. 1093/2010 ter razveljavitvi Direktive 2007/64/ES (UL L 337, 23.12.2015, str. 35);
- (x) Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/25/ES z dne 21. aprila 2004 o ponudbah za prevzem (UL L 142, 30.4.2004, str. 12);
- (xi) Direktiva 2007/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. julija 2007 o uveljavljanju določenih pravic delničarjev družb, ki kotirajo na borzi (UL L 184, 14.7.2007, str. 17);
- (xii) Direktiva 2004/109/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2004 o uskladitvi zahtev v zvezi s preglednostjo informacij o izdajateljih, katerih vrednostni papirji so sprejeti v trgovanje na reguliranem trgu, in o spremembah Direktive 2001/34/ES (UL L 390, 31.12.2004, str. 38);
- (xiii) Uredba (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov (UL L 201, 27.7.2012, str. 1);
- (xiv) Uredba (EU) 2016/1011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2016 o indeksih, ki se uporabljajo kot referenčne vrednosti v finančnih instrumentih in finančnih pogodbah ali za merjenje uspešnosti investicijskih skladov, in spremembi direktiv 2008/48/ES in 2014/17/EU ter Uredbe (EU) št. 596/2014 (UL L 171, 29.6.2016, str. 1);
- (xv) Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II), (UL L 335, 17.12.2009, str. 1);
- (xvi) Direktiva 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o vzpostavitvi okvira za sanacijo ter reševanje kreditnih institucij in investicijskih podjetij ter o spremembi Šeste direktive Sveta 82/891/EGS ter direktiv 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU in 2013/36/EU in uredb (EU) št. 1093/2010 ter (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 173, 12.6.2014, str. 190);
- (xvii) Direktiva 2002/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2002 o dopolnilnem nadzoru kreditnih institucij, zavarovalnic in investicijskih družb v finančnem konglomeratu, ki spreminja direktive Sveta 73/239/EGS, 79/267/EGS, 92/49/EGS, 92/96/EGS, 93/6/EGS in 93/22/EGS ter direktivi 98/78/ES in 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 35, 11.2.2003, str. 1);
- (xviii) Direktiva 2014/49/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o sistemih jamstva za vloge (UL L 173, 12.6.2014, str. 149);
- (xix) Direktiva 97/9/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. marca 1997 o odškodninskih shemah za vlagatelje (UL L 84, 26.3.1997, str. 22);
- (xx) Uredba (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 176, 27.6.2013, str. 1).

C. Točka (a)(iii) člena 2(1) – varnost in skladnost izdelkov:

1. Varnostne zahteve in zahteve glede skladnosti za izdelke, ki se dajejo na trg Unije, kot jih opredeljujejo in urejajo:

- (i) Direktiva 2001/95/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. decembra 2001 o splošni varnosti proizvodov (UL L 11, 15.1.2002, str. 4);
- (ii) harmonizacijska zakonodaja Unije v zvezi s proizvodnimi izdelki, vključno z zahtevami v zvezi z označevanjem, razen živil, krme, zdravil za uporabo v humani in veterinarski medicini, živih rastlin in živali, proizvodov človeškega izvora ter proizvodov rastlin in živali, neposredno vezanih na njihovo prihodnje razmnoževanje, kot so navedeni v prilogah I in II k Uredbi (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011 (UL L 169, 25.6.2019, str. 1);
- (iii) Direktiva 2007/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. septembra 2007 o vzpostavitvi okvira za odobritev motornih in priklopnih vozil ter sistemov, sestavnih delov in samostojnih tehničnih enot, namenjenih za taka vozila (Okvirna direktiva) (UL L 263, 9.10.2007, str. 1).

2. Pravila o trženju in uporabi občutljivih in nevarnih izdelkov, kot jih določajo:

- (i) Direktiva 2009/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o poenostavitvi pogojev za prenose obrambnih proizvodov znotraj Skupnosti (UL L 146, 10.6.2009, str. 1);
- (ii) Direktiva Sveta 91/477/EGS z dne 18. junija 1991 o nadzoru nabave in posedovanja orožja (UL L 256, 13.9.1991, str. 51);
- (iii) Uredba (EU) št. 98/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2013 o trženju in uporabi predhodnih sestavin za eksplozive (UL L 39, 9.2.2013, str. 1).

D. Točka (a)(iv) člena 2(1) – varnost v prometu:

- 1. Varnostne zahteve v železniškem sektorju, kot jih ureja Direktiva (EU) 2016/798 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o varnosti na železnici (UL L 138, 26.5.2016, str. 102).
- 2. Varnostne zahteve v sektorju civilnega letalstva, kot jih ureja Uredba (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o preiskavah in preprečevanju nesreč in incidentov v civilnem letalstvu ter razveljavitvi Direktive 94/56/ES (UL L 295, 12.11.2010, str. 35).
- 3. Varnostne zahteve v sektorju cestnega prometa, kot jih urejajo:
 - (i) Direktiva 2008/96/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture (UL L 319, 29.11.2008, str. 59);
 - (ii) Direktiva 2004/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o minimalnih varnostnih zahtevah za predore v vseevropskem cestnem omrežju (UL L 167, 30.4.2004, str. 39);
 - (iii) Uredba (ES) št. 1071/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o skupnih pravilih glede pogojev za opravljanje dejavnosti cestnega prevoznika in o razveljavitvi Direktive Sveta 96/26/ES (UL L 300, 14.11.2009, str. 51).
- 4. Varnostne zahteve v pomorskem sektorju, kot jih urejajo:
 - (i) Uredba (ES) št. 391/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o skupnih pravilih in standardih za organizacije za tehnični nadzor in pregled ladij (UL L 131, 28.5.2009, str. 11);
 - (ii) Uredba (ES) št. 392/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o odgovornosti prevoznikov potnikov po morju v primeru nesreč (UL L 131, 28.5.2009, str. 24);
 - (iii) Direktiva 2014/90/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o pomorski opremi in razveljavitvi Direktive Sveta 96/98/ES (UL L 257, 28.8.2014, str. 146);

- (iv) Direktiva 2009/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o določitvi temeljnih načel za preiskovanje nesreč v sektorju pomorskega prometa in o spremembi Direktive Sveta 1999/35/ES in Direktive 2002/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 131, 28.5.2009, str. 114);
 - (v) Direktiva 2008/106/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o minimalni ravni izobraževanja pomorščakov (UL L 323, 3.12.2008, str. 33);
 - (vi) Direktiva Sveta 98/41/ES z dne 18. junija 1998 o registraciji oseb, ki potujejo s potniškimi ladjami, ki plujejo v pristanišča držav članic Skupnosti ali iz njih (UL L 188, 2.7.1998, str. 35);
 - (vii) Direktiva 2001/96/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. decembra 2001 o določitvi usklajenih zahtev in postopkov za varno nakladanje in razkladanje ladij za prevoz razsutega tovora (UL L 13, 16.1.2002, str. 9).
5. Varnostne zahteve, kot jih ureja Direktiva 2008/68/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. septembra 2008 o notranjem prevozu nevarnega blaga (UL L 260, 30.9.2008, str. 13).
- E. Točka (a)(v) člena 2(1) – varstvo okolja:
- 1. Kakršno koli kaznivo dejanje proti varstvu okolja, kot ga ureja Direktiva 2008/99/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o kazenskopravnem varstvu okolja (UL L 328, 6.12.2008, str. 28), ali kakršno koli nezakonito ravnanje, s katerim se krši zakonodaja iz Prilog k Direktivi 2008/99/ES;
 - 2. Pravila o okolju in podnebjju, kot jih določajo:
 - (i) Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32);
 - (ii) Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES (UL L 140, 5.6.2009, str. 16);
 - (iii) Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L 315, 14.11.2012, str. 1);
 - (iv) Uredba (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o mehanizmu za spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih ter za sporočanje drugih informacij v zvezi s podnebnimi spremembami na nacionalni ravni in ravni Unije ter o razveljavitvi Odločbe št. 280/2004/ES (UL L 165, 18.6.2013, str. 13);
 - (v) Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).
 - 3. Pravila o trajnostnem razvoju in ravnanju z odpadki, kot jih določajo:
 - (i) Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22.11.2008, str. 3);
 - (ii) Uredba (EU) št. 1257/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013 o recikliranju ladij in spremembi Uredbe (ES) št. 1013/2006 in Direktive 2009/16/ES (UL L 330, 10.12.2013, str. 1);
 - (iii) Uredba (EU) št. 649/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvozu in uvozu nevarnih kemikalij (UL L 201, 27.7.2012, str. 60).

4. Pravila o onesnaževanju morja in zraka ter obremenitvi s hrupom, kot jih določajo:

- (i) Direktiva 1999/94/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 1999 o informacijah o ekonomičnosti porabe goriva in emisijah CO₂, ki so na voljo potrošnikom v zvezi s trženjem novih osebnih vozil (UL L 12, 18.1.2000, str. 16);
- (ii) Direktiva 2001/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2001 o nacionalnih zgornjih mejah emisij za nekatera onesnaževala zraka (UL L 309, 27.11.2001, str. 22);
- (iii) Direktiva 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2002 o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa (UL L 189, 18.7.2002, str. 12);
- (iv) Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 782/2003 z dne 14. aprila 2003 o prepovedi organokositrnih spojin na ladjah (UL L 115, 9.5.2003, str. 1);
- (v) Direktiva 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode (UL L 143, 30.4.2004, str. 56);
- (vi) Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/35/ES z dne 7. septembra 2005 o onesnaževanju morja z ladij in uvedbi kazni za kršitve v zvezi z onesnaževanjem, vključno s kazenskimi sankcijami (UL L 255, 30.9.2005, str. 11);
- (vii) Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 166/2006 z dne 18. januarja 2006 o Evropskem registru izpustov in prenosov onesnaževal ter spremembi direktiv Sveta 91/689/EGS in 96/61/ES (UL L 33, 4.2.2006, str. 1);
- (viii) Direktiva 2009/33/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju čistih in energetsko učinkovitih vozil za cestni prevoz (UL L 120, 15.5.2009, str. 5);
- (ix) Uredba (ES) št. 443/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o določitvi standardov emisijskih vrednosti za nove osebne avtomobile kot del celostnega pristopa Skupnosti za zmanjšanje emisij CO₂ iz lahkih tovornih vozil (UL L 140, 5.6.2009, str. 1);
- (x) Uredba (ES) št. 1005/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o snoveh, ki tanjšajo ozonski plašč (UL L 286, 31.10.2009, str. 1);
- (xi) Direktiva 2009/126/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o rekuperaciji bencinskih hlapov na drugi stopnji med oskrbo motornih vozil na bencinskih servisih (UL L 285, 31.10.2009, str. 36);
- (xii) Uredba (EU) št. 510/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2011 o določitvi standardov emisijskih vrednosti za nova lahka gospodarska vozila kot del celostnega pristopa Unije za zmanjšanje emisij CO₂ iz lahkih tovornih vozil (UL L 145, 31.5.2011, str. 1);
- (xiii) Direktiva 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva (UL L 307, 28.10.2014, str. 1);
- (xiv) Uredba (EU) 2015/757 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2015 o spremljanju emisij ogljikovega dioksida iz pomorskega prevoza, poročanju o njih in njihovem preverjanju ter spremembi Direktive 2009/16/ES (UL L 123, 19.5.2015, str. 55);
- (xv) Direktiva (EU) 2015/2193 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o omejevanju emisij nekaterih onesnaževal iz srednje velikih kurilnih naprav v zrak (UL L 313, 28.11.2015, str. 1).

5. Pravila o varstvu in upravljanju voda in tal, kot jih določajo:

- (i) Direktiva 2007/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o oceni in obvladovanju poplavne ogroženosti (UL L 288, 6.11.2007, str. 27);
- (ii) Direktiva 2008/105/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o okoljskih standardih kakovosti na področju vodne politike, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv Sveta 82/176/EGS, 83/513/EGS, 84/156/EGS, 84/491/EGS, 86/280/EGS ter spremembi Direktive 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 348, 24.12.2008, str. 84);

- (iii) Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L 26, 28.1.2012, str. 1).
6. Pravila v zvezi z varstvom narave in biotske raznovrstnosti, kot jih določajo:
- (i) Uredba Sveta (ES) št. 1936/2001 z dne 27. septembra 2001 o nadzornih ukrepih za ribolov določenih staležev izrazito selivskih vrst rib (UL L 263, 3.10.2001, str. 1);
 - (ii) Uredba Sveta (ES) št. 812/2004 z dne 26. aprila 2004 o podrobnih pravilih v zvezi naključnimi ulovi kitov in delfinov pri ribolovu in o spremembi Uredbe (ES) št. 88/98 (UL L 150, 30.4.2004, str. 12);
 - (iii) Uredba (ES) št. 1007/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o trgovini z izdelki iz tjujnjev (UL L 286, 31.10.2009, str. 36);
 - (iv) Uredba Sveta (ES) št. 734/2008 z dne 15. julija 2008 o varstvu občutljivih morskih ekosistemov na odprtem morju pred škodljivimi vplivi orodja za pridneni ribolov (UL L 201, 30.7.2008, str. 8);
 - (v) Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 20, 26.1.2010, str. 7);
 - (vi) Uredba (EU) št. 995/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode (UL L 295, 12.11.2010, str. 23);
 - (vii) Uredba (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst (UL L 317, 4.11.2014, str. 35).
7. Pravila o kemikalijah, kot jih določa Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH), o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije ter spremembi Direktive 1999/45/ES ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 793/93 in Uredbe Komisije (ES) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES, (UL L 396, 30.12.2006, str. 1).
8. Pravila o ekoloških proizvodih, kot jih določa Uredba (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 (UL L 150, 14.6.2018, str. 1).
- F. Točka (a)(vi) člena 2(1) – zaščita pred sevanjem in jedrska varnost
- Pravila o jedrski varnosti, kot jih določajo:
- (i) Direktiva Sveta 2009/71/Euratom z dne 25. junija 2009 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za jedrsko varnost jedrskih objektov (UL L 172, 2.7.2009, str. 18);
 - (ii) Direktiva Sveta 2013/51/Euratom z dne 22. oktobra 2013 o določitvi zahtev za varstvo zdravja prebivalstva pred radioaktivnimi snovmi v vodi, namenjeni za porabo človeka (UL L 296, 7.11.2013, str. 12);
 - (iii) Direktiva Sveta 2013/59/Euratom z dne 5. decembra 2013 o določitvi temeljnih varnostnih standardov za varstvo pred nevarnostmi zaradi ionizirajočega sevanja in o razveljavitvi direktiv 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom in 2003/122/Euratom (UL L 13, 17.1.2014, str. 1);
 - (iv) Direktiva Sveta 2011/70/Euratom z dne 19. julija 2011 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki (UL L 199, 2.8.2011, str. 48);
 - (v) Direktiva Sveta 2006/117/Euratom z dne 20. novembra 2006 o nadzorovanju in kontroli pošiljk radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva (UL L 337, 5.12.2006, str. 21);

- (vi) Uredba Sveta (Euratom) 2016/52 z dne 15. januarja 2016 o najvišjih dovoljenih stopnjah radioaktivnega onesnaženja živil in krme po jedrski nesreči ali katerem koli drugem radiološkem izrednem dogodku in razveljavitvi Uredbe (Euratom) št. 3954/87 ter uredb Komisije (Euratom) št. 944/89 in (Euratom) št. 770/90 (UL L 13, 20.1.2016, str. 2);
- (vii) Uredba Sveta (Euratom) št. 1493/93 z dne 8. junija 1993 o pošiljkah radioaktivnih snovi med državami članicami (UL L 148, 19.6.1993, str. 1).
- G. Točka (a)(vii) člena 2(1) – varnost hrane in krme, zdravje in dobrobit živali:
1. Zakonodaja Unije o hrani in krmi, ki jih urejajo splošna načela in zahteve, kakor so opredeljene v Uredbi (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L 31, 1.2.2002, str. 1).
 2. Zdravje živali, kot ga urejata:
 - (i) Uredba (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali („Pravila o zdravju živali“) (UL L 84, 31.3.2016, str. 1);
 - (ii) Uredba (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1774/2002 (Uredba o živalskih stranskih proizvodih) (UL L 300, 14.11.2009, str. 1).
 3. Uredba (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmaceutskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (Uredba o uradnem nadzoru) (UL L 95, 7.4.2017, str. 1).
 4. Pravila in standardi o zaščiti in dobrobiti živali, kot jih določajo:
 - (i) Direktiva Sveta 98/58/ES z dne 20. julija 1998 o zaščiti rejnih živali (UL L 221, 8.8.1998, str. 23);
 - (ii) Uredba Sveta (ES) št. 1/2005 z dne 22. decembra 2004 o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim, in o spremembi Direktiv 64/432/EGS in 93/119/ES ter Uredbe (ES) št. 1255/97 (UL L 3, 5.1.2005, str. 1);
 - (iii) Uredba Sveta (ES) št. 1099/2009 z dne 24. septembra 2009 o zaščiti živali pri usmrtni (UL L 303, 18.11.2009, str. 1);
 - (iv) Direktiva Sveta 1999/22/ES z dne 29. marca 1999 o zadrževanju prosto živečih živali v živalskih vrtovih (UL L 94, 9.4.1999, str. 24);
 - (v) Direktiva 2010/63/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2010 o zaščiti živali, ki se uporabljajo v znanstvene namene (UL L 276, 20.10.2010, str. 33).
- H. Točka (a)(viii) člena 2(1) – javno zdravje:
1. Ukrepi, ki določajo visoke standarde kakovosti in varnosti organov in snovi človeškega izvora, kot jih urejajo:
 - (i) Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2002/98/ES z dne 27. januarja 2003 o določitvi standardov kakovosti in varnosti za zbiranje, preskušanje, predelavo, shranjevanje in razdeljevanje človeške krvi in komponent krvi ter o spremembi Direktive 2001/83/ES (UL L 33, 8.2.2003, str. 30);

- (ii) Direktiva 2004/23/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o določitvi standardov kakovosti in varnosti, darovanja, pridobivanja, testiranja, predelave, konzerviranja, shranjevanja in razdeljevanja človeških tkiv in celic (UL L 102, 7.4.2004, str. 48);
 - (iii) Direktiva 2010/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o standardih kakovosti in varnosti človeških organov, namenjenih za presaditev (UL L 207, 6.8.2010, str. 14).
2. Ukrepi, ki določajo visoke standarde kakovosti in varnosti zdravil in medicinskih pripomočkov, kot jih urejajo:
- (i) Uredba (ES) št. 141/2000 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 1999 o zdravilih sirotah (UL L 18, 22.1.2000, str. 1);
 - (ii) Direktiva 2001/83/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. novembra 2001 o zakoniku Skupnosti o zdravilih za uporabo v humani medicini (UL L 311, 28.11.2001, str. 67);
 - (iii) Uredba (EU) 2019/6 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o zdravilih za uporabo v veterinarski medicini in razveljavitvi Direktive 2001/82/ES (UL L 4, 7.1.2019, str. 43);
 - (iv) Uredba (ES) št. 726/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o postopkih Skupnosti za pridobitev dovoljenja za promet in nadzor zdravil za humano in veterinarsko uporabo ter o ustanovitvi Evropske agencije za zdravila (UL L 136, 30.4.2004, str. 1);
 - (v) Uredba (ES) št. 1901/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o zdravilih za pediatrično uporabo in spremembah Uredbe (EGS) št. 1768/92, Direktive 2001/20/ES, Direktive 2001/83/ES in Uredbe (ES) št. 726/2004 (UL L 378, 27.12.2006, str. 1);
 - (vi) Uredba (ES) št. 1394/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o zdravilih za napredno zdravljenje ter o spremembi Direktive 2001/83/ES in Uredbe (ES) št. 726/2004 (UL L 324, 10.12.2007, str. 121);
 - (vii) Uredba (EU) št. 536/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o kliničnem preskušanju zdravil za uporabo v humani medicini in razveljavitvi Direktive 2001/20/ES (UL L 158, 27.5.2014, str. 1).
3. Pravice pacientov, kot jih ureja Direktiva 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2011 o uveljavljanju pravic pacientov pri čezmejnem zdravstvenem varstvu (UL L 88, 4.4.2011, str. 45).
4. Proizvodnja, predstavitev in prodaja tobačnih in povezanih izdelkov, kot jih ureja Direktiva 2014/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic o proizvodnji, predstavitvi in prodaji tobačnih in povezanih izdelkov in razveljavitvi Direktive 2001/37/ES (UL L 127, 29.4.2014, str. 1).
- I. Točka (a)(ix) člena 2(1) – varstvo potrošnikov:
- Pravice potrošnikov in varstvo potrošnikov, kot jih urejajo:
- (i) Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 98/6/ES z dne 16. februarja 1998 o varstvu potrošnikov pri označevanju cen potrošnikom ponujenih proizvodov (UL L 80, 18.3.1998, str. 27);
 - (ii) Direktiva (EU) 2019/770 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o nekaterih vidikih pogodb o dobavi digitalne vsebine in digitalnih storitev (UL L 136, 22.5.2019, str. 1);
 - (iii) Direktiva (EU) 2019/771 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o nekaterih vidikih pogodb za prodajo blaga, spremembi Uredbe (EU) 2017/2394 in Direktive 2009/22/ES ter razveljavitvi Direktive 1999/44/ES (UL L 136, 22.5.2019, str. 28);
 - (iv) Direktiva 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 1999 o nekaterih vidikih prodaje potrošniškega blaga in z njim povezanih garancij (UL L 171, 7.7.1999, str. 12);

- (v) Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2002/65/ES z dne 23. septembra 2002 o trženju finančnih storitev potrošnikom na daljavo in o spremembi Direktive Sveta 90/619/EGS ter direktiv 97/7/ES in 98/27/ES (UL L 271, 9.10.2002, str. 16);
 - (vi) Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah) (UL L 149, 11.6.2005, str. 22);
 - (vii) Direktiva 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS (UL L 133, 22.5.2008, str. 66);
 - (viii) Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64);
 - (ix) Direktiva 2014/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o primerljivosti nadomestil, povezanih s plačilnimi računi, zamenjavi plačilnih računov in dostopu do osnovnih plačilnih računov (UL L 257, 28.8.2014, str. 214).
- J. Točka (a)(x) člena 2(1) – varstvo zasebnosti in osebnih podatkov ter varnost omrežij in informacijskih sistemov:
- (i) Direktiva 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) (UL L 201, 31.7.2002, str. 37);
 - (ii) Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1);
 - (iii) Direktiva (EU) 2016/1148 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2016 o ukrepih za visoko skupno raven varnosti omrežij in informacijskih sistemov v Uniji (UL L 194, 19.7.2016, str. 1).

Del II

Člen 3(1) se nanaša na naslednjo zakonodajo Unije:

- A. Točka (a)(ii) člena 2(1) – finančne storitve, produkti in trgi ter preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma:
1. Finančne storitve:
- (i) Direktiva 2009/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjetjih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) (UL L 302, 17.11.2009, str. 32);
 - (ii) Direktiva (EU) 2016/2341 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o dejavnostih in nadzoru institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje (UL L 354, 23.12.2016, str. 37);
 - (iii) Direktiva 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze, spremembi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS ter razveljavitvi Direktive Sveta 84/253/EGS (UL L 157, 9.6.2006, str. 87);
 - (iv) Uredba (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga (uredba o zlorabi trga) ter razveljavitvi Direktive 2003/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter direktiv Komisije 2003/124/ES, 2003/125/ES in 2004/72/ES (UL L 173, 12.6.2014, str. 1);
 - (v) Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338);

- (vi) Direktiva 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov ter spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU (UL L 173, 12.6.2014, str. 349);
 - (vii) Uredba (EU) št. 909/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o izboljšanju ureditve poravnave vrednostnih papirjev v Evropski uniji in o centralnih depotnih družbah ter o spremembi direktiv 98/26/ES in 2014/65/EU ter Uredbe (EU) št. 236/2012 (UL L 257, 28.8.2014, str. 1);
 - (viii) Uredba (EU) št. 1286/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (PRIIP) (UL L 352, 9.12.2014, str. 1);
 - (ix) Uredba (EU) 2015/2365 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o preglednosti poslov financiranja z vrednostnimi papirji in ponovne uporabe ter spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 337, 23.12.2015, str. 1);
 - (x) Direktiva (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. januarja 2016 o distribuciji zavarovalnih produktov (UL L 26, 2.2.2016, str. 19);
 - (xi) Uredba (EU) 2017/1129 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o prospektu, ki se objavi ob ponudbi vrednostnih papirjev javnosti ali njihovi uvrstitvi v trgovanje na reguliranem trgu, in razveljavitvi Direktive 2003/71/ES (UL L 168, 30.6.2017, str. 12).
2. Preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma:
- (i) Direktiva (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES (UL L 141, 5.6.2015, str. 73);
 - (ii) Uredba (EU) 2015/847 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o informacijah, ki spremljajo prenose sredstev, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1781/2006 (UL L 141, 5.6.2015, str. 1).
- B. Točka (a)(iv) člen 2(1) – varnost v prometu:
- (i) Uredba (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o poročanju, analizi in spremljanju dogodkov v civilnem letalstvu, spremembi Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2003/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta in uredb Komisije (ES) št. 1321/2007 in (ES) št. 1330/2007 (UL L 122, 24.4.2014, str. 18);
 - (ii) Direktiva 2013/54/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. novembra 2013 o nekaterih odgovornostih države zastave za zagotovitev skladnosti s Konvencijo o delovnih standardih v pomorstvu iz leta 2006 in njenega izvrševanja (UL L 329, 10.12.2013, str. 1);
 - (iii) Direktiva 2009/16/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o pomorski inšpekciji države pristanišča (UL L 131, 28.5.2009, str. 57).
- C. Točka (a)(v) člena 2(1) – varstvo okolja:
- (i) Direktiva 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. junija 2013 o varnosti naftnih in plinskih dejavnosti na morju in spremembi Direktive 2004/35/ES (UL L 178, 28.6.2013, str. 66).
-